

کتاب

نازیری من، خودایه

«رَوْهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ»

چون هست به دلتهنگی ده کهیت،
کاتیک خودا همیشه له گه لتدایه؟!

ناماده کردن و وه رگیرانی: ماحی

تاریخی من خودایه

نساوه‌ندی ئاسمان بۆ چاپ و بـلاوکردنه‌وه
ناویشان : هه‌ولێر - پشت پارێزگا - بازاری کتێبفرۆشان
مۆبایل : ۰۷۵۰۴۲۴۲۱۰۱

به‌رێوه‌به‌ری گشتی ناوه‌ند: بوێر هه‌سه‌ن
به‌رێوه‌به‌ری چاپ و بـلاوکردنه‌وه: مامۆستا سه‌لمان باقی

ناوی کتێب: ئازیزی من، خـودایه
ئاماده‌کردن و وه‌رگێڕانی : ماحی (بوێر هه‌سه‌ن)
دیزاینی ناوه‌وه : زه‌رده‌شت کاوانی
دیزاینی به‌رگ : ئیبراهیم صالح نه‌سیم
بابه‌ت : ئایینی، په‌روه‌رده‌یی
سـالـی چاپ : دووهم ۲۰۲۳
چاپخانه : جه‌نگه‌ل
تیراژ : (۱۰۰۰) دانـه

ژماره‌ی سپاردن: له به‌رێوه‌به‌رایه‌تی گشتی کتێبخانه گشتیه‌کان
ژماره (۱۱۴۸) ی سـالـی (۲۰۲۲) ی پـی دراوه.

تازی می من خودایه

و هوم معکم اینما کنیم

ناماده کردن و وه رگیپانی:

ما حی (بویر چه سهن)

وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَمَا كُنْتُمْ

الحديد: ٤

واته: لههر شوینیکدا بن،

لهو زاته (الله) لهگه لتاندایه و پیتان ده زانیت

له نه بی هورهیره وه (خوا لئی رازی بیت)،

پینغه مبهری نازیزمان (ﷺ) ده فره موویت: (هر کهس سه له واتم

له دیدار بدات، خودا رۆحه کهم بۆ ده گیریتته وه، تا وه لامی

سه له واته کهی بده مه وه). (رواه أبو داود). رقم الحديث (٢٠٤١).

﴿إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا
صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا﴾ (الأحزاب ٥٦)

﴿لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ
عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ﴾ (التوبة ١٢٨)

﴿وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ﴾ (الأنبياء ١٠٧)

﴿وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ﴾ (القلم ٤)

پیشه کی

به ناوی خودای گه وره و میهره بان

دروودی بی پایانی خودا برژی به سهر سهرداری مرؤقایه تی
 (پسه)، که یه کپارچه نوور و ره حمهت بوو بۆ ته وای جیهانیان.
 نه گهر په یام و په یامکاری بریتی بیت له و بیر و بهرنامه و
 دیدگایه کی که مرؤف باوه ری پتی هه یه و که م و زور هه ولیداره
 له خویدا رهنگیان پی بداته وه و دواتر به گوفتار و رهفتاریا
 بیانناسینیته وه به خه لکانی تر، نه وای په یامی پیغه مبه ران (سه لامی
 خودایان له سه ریبت) جوانترین و ته وواترین و سه لامه تترین و
 رۆشنترین و ئارامیه خشتترین و ریکوپینکترین بهرنامه و په یام
 بووینه له ته وای میژووی مرؤقایه تی و هه میسه زورتترین
 سوود و قازانجی ماددی و معنه وی و دونیایی و دوارقوژیان
 به مرؤقه کان به خشویه. هۆکاره که شی نه وه بووه که خودی
 په یامه که هی خودا و خالقی مرؤقه کان بووه و به راستیش هه ر
 نه و له هه ر دروستکراویکی تر باشتر ده زانیت چی باش و گونجاوه
 بۆ مرؤقه کان. په یامی هه موو په یامبه رانیش پره له (مبادی-بنه ما)
 و ده ستوور و یاسای ریکوپینکی وه ها که له گه ل سروشت و
 فیتیره تی مرؤفدا هه ماهه نگه و چه شنی بهرنامه یه کی تیر و ته وای،
 ریکوپینکی به ژیان ده به خشن و به هویانه وه مرؤقه کان ده توانن
 سه رجه می په یوه ندیه کانیاں ریک بخه ن و بی کیشه و بیوه ی و
 سه لامه ت و به وپه ری دلارامیه وه ژیان بکه ن له دونیادا. ده بی

ئینسان بیرى نه وهش بکاته وه که خوا هیچ شتیک به بی حکمت
 نه نجام نادات، کاریکی بی هووده ناکات، هر شتیک دهیکات
 له بهر حکمه تیکه و فائیده یه کی تیایه، به تاییه ت له گه ل ئینسان،
 هر کاریک بو ئینسانی دهکات، هر شتیک له ئینسان داوای
 دهکات که بیکات، یا هر شتیک بو ئی نجام ددها، به دلناییه وه یا
 بو نه وه یه سوودیک به ئینسان بگه یه نیت، یا زیان و زهره ریکی لی
 دوور خاته وه. قه ده ری به خیری ئیمه هه ماهه نگه له گه ل سهر داری
 پیغه مبه ران (ﷺ)، و ته واوترین په یام و به رنامه یی خودا که
 (قورئان) ه، قورئان پراوپره له یاسا و ریسای توکمه و ژیان به خش
 و ریکخه ر بو دنیا و دواپوژی مروقه کان و، خوشه ویستیش
 (ﷺ) جوانترین و هه ستیارترین نمونه و پیشه نگی نه و په یام
 و به رنامه یه بوو له جیبه جیکردنا، به چه شنیک ته واوی هه ست
 و نه ست و دل و گیان و هه لو یست و هه لسوکه وت و گو فتار
 و ره فتاری روشنکه ره وه ی په یام و به رنامه که ی خودا بوو،
 پیغه مبه ریکی (ﷺ) مه زنی وه ها که هه م رابه ری گورانکاری بوو
 له خوی و هه میش رینیشاندهری گورانکاری به به خیری دهروونی
 و ژیانیش بوو بو ته واوی مروقایه تی. مروقه کان دابه ش ده به
 سهر سی چه شنه که سایه تی بنه ره تییه وه و هه ریه کشیان خاوه ن
 خه سله ت و ئاکاری تاییه تمه ند به خویانن، نه وانیش بریتین له
 (که سایه تی په یامدار و مه بده ئی، که سایه تی تیکه ل له په یام و
 میزاج، که سایه تی میزاجی).

یه که م: که سایه تی په یامدار و مه بده نی:

ئه و که سایه تیه یه که ته وای په یامه کانی خودا و خوشه ویستی
( ) کردوته بهرنامه ی ژیا نی و به پنی یاسا و پتسا کانی نایین
له گه ل ته وای بوونه وهران به گشتی و مروف به تاییه تی مامه له و
هه لسو که وت ده کات، کاتیک پروو به پرووی هه رشت و پروو داویکی
خوش یان ناخوشی ژیا ن ده بیته وه، به پنی په یام و پتیماییه
نایینه کان هه لویتست دهنوینیت... واته مروفیک سهر به ست و
نازادی وه هایه که هیچ کام له هیزی ناخه کی (نه فس و شهیتان)
و هیزی دهره کی (مروقه کان - سته مکاران) به گشتی نه به خه لات
و نه به خشیش و نه به ترساندن ناتوانن ته نانه ت له یه ک دانه
په یام و مه بده لای بدن و له سهر پیره وی راسته قینه ی خوی
بیترا زینن.

دووه م: که سایه تی تیکه ل له په یام و میزاج:

بریتیه له و که سایه تیه ی که له هوش و دل و دهر و نیا باوه ری
به جوانی و حه قیه تی په یام و یاسا و پتسا ئیلا هییه کان هه یه
و زوریش به لایه وه جوانن، به لام به پنی پتو یست ئیشی له سهر
دل و دهر وونی خوی نه کردووه و نه یه توانیوه ته وای بیه ما و
فه رمانه کان له دلیدا جینشین بکات و سهرجه میان رهنگ پتیداته وه
له واقع و ژیا نی خویدا، بویه له که وتنه نیو پروو داوه کان و
پروو به پروو بوونه وه ی ژیا ن هه رجاره ی به جوریک و له هه رکات

و شوینیک به چه شنیک مامه له و هه لسوکه وت دهکات، هه ندیک جار په یامدارانه و به پنی فرمان و یاسا و ریتساکانی نایین و هه ندی جاریش به پنی میزاج و به رژه وهندییهکانی خوی مامه له و هه لسوکه وت دهکات.

ستیهم: که سایه تی میزاجی:

بریتییه له و که سایه تییه ی که خاوه نی هیچ یه کیک له بنه ما و په یام و یاسا و ریتسا نایینهکان نییه و نه گهر به هوش و بیریش باوه ری پتیان هه بیت و جوان و ریکوپیک بن به لایه وه، به لام هه رگیز له دل و دهر وون و کردار و ره وشتیا جیکیری نه کردوون و هه رگیز به پنی ریتنماییه نیلاهییهکان مامه له و هه لسوکه وت ناکات و به پنی بهرنامه یه کی توکمه و شایسته که بو موقوف داندراواه روو به رووی رووداوه خوش یان ناخوشهکانی ژیانی نایسته وه، واته که سینکی میزاجی به رژه وهندیخوازی خوویستی وه هایه هه موو دونیای تنها بوخوی دهویت و هه میشه به پنی به رژه وهندییهکانی مامه له و هه لسوکه وت دهکات، که سایه تییه کی ناجیکیری نادلارامی ودها که له سهر هیچ بناغه یه کی ئینسانی نه وه ستاوه و خوشی سهری له خوی دهرناچیت و خه لکانیش دهسته وه ستانن له هاوده میکردنی، چونکه شتیک نییه پنی بناسریتته وه و بیر و باوه ر و بهرنامه یه کی روشنی نییه و کونترولی ژیان و هه لسوکه وت و هه لوستهکانی پی بکات...

به پپی ئەم پیناسانە ی سەرەووە دەگەینە ئەو ئەنجامە ی که مرووف
هەتا لە ئیمان و پەیام و بنەماکانی نزیک بیتەووە و کاریان پینکات
ئەوێندە لە میزاجییەت دوور دەکەوێتەووە و بزگاری دەبێت، هەتا
لە میزاجییەت و بەرژەووەندخوازی و خۆویستیش نزیک بیتەووە
ئەوێندە لە ئیمان و پەیامداری دوور دەکەوێتەووە و خۆی و
خانەوادی و خەڵکانی کۆمەلگاش تووشی سەرگەردانی دەکات.

تەنیا حاجى | Tanyahaji

Description

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

♥ چەنالىك تاييەت بە كىيىپ و بابەتى جياواز ♥

ئەم كىيىپە لەلايان سارا نامىق كراوہ بە pdf
يىيويستى بە دوعايە دوعاى خىرى بۇ بىكەن

چەنالى

<https://t.me/tanyahaji7>

بۇ راوبۇچون و پسيار بۇ كىيىپ مەيىنرە

@tanyahaji22

ئەكاونت

<https://linktr.ee/tanyahaji22>

t.me/tanyahaji7

■ ئەم کتێبه پیشکەشه به

کچی ئازیزمان، خاتوو (سارا سەردار).
پیشەنگ و سەرمەشقی کچانی موسوڵمان.

۱

ئەو شتەى تۆ پىت ناخۆشە

بەتايبەت خىرىكى زۆر زۆرى تۆى تىدايه،

ئىتر خەمى چىتە؟

(وَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَعَسَى أَنْ تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَكُمْ)

۲

خودا بەچى لىت خوش دەپىت؟

سەلام لە خەلكى بكە و وەلامى سەلاميان بدەوه و گوڤتارت
باش پىت لەگەلىان.

ئەمە قورس بوو؟

حەز دەكەى خودا لەمەموو گوناھەكانت خوش پىت؟

كەواتە ئاگات لەم دوو خالە پىت.

۳

عاقلترین کەس ئەو کەسە یە ئەم سێ سیفەتە ی تێداییت:

- کارە چاکەکانی ئەوە ی پێویستن لەسەری، بەزووترین کات ئەنجامی دەدات، دوا ی ناخات.

- مردن زۆر بەتزیك دەزانیت.

- زۆر ئامادەباشە بۆ دیداری پەروەردگاری و گیان دەرچوور و بەجێهێشتنی دنیا.

۴

دەتەوی ئاسوودە بژیت؟

دوو شتە:

یە کەم یە قینت هەبیت، بەلێنەکانی خودا و پێغەمبەر (ﷺ) راستن.

دووەم، رازی بە بە رسق و بەشی خوا ی گەرە.

۵

خودای گه وره نه گهر که سینی خوشبوویت، پیش مردنی
تهوبه یه کی راسته قینه ی به قسمت دهکات.

خوی چاک دهکات، خوی پاک دهکات، خوی راست دهکات،
ئیتیر به وینه یه ک هه موو دهو روبه ری، چ دراوسی، چ خزم و
کهس و کار، هه موویان خوشیان دهوی و لئی پازین.

له لووتکه ی پازیووندا وه فات دهکات و ده گه ریته وه بو لای
خودا.

۶

ئه و کهسه ی دهچیت پارووه نانیکی حه لال بو دایک و
باوکیکی به ته مه ندا چووی په یابکات، بو نه وه ی بوخوی
په یای بکات، بو خیزان و منداله بچو و که کانی، نه و ا قا نه و
ساته ی ده گه ریته وه ماله وه، نه و ا له عیبادت دایه وهک
جیهاد له رینگه ی خودا بوی نه ژمار ده کریت.

۷

دونیا چیه؟

(وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعُ الْغُرُورِ)

کالایه کی هه لئه له تینه ره،

(وما هذه الحياة الدنيا إلا لهوٌ ولعبٌ)

به خوا گالته و گه په هه موو دونیا...

له وئ بوت دهرده که ویت، که چوویته قیامهت.

حه زمان له چیه؟

له پاره ی زور، له مندالی زیاد، هه ز دهکات سیاره کی
مؤدیلی بهرتر بیت، خانووه کی جوانتر بیت، جله کی
باشتر بیت، باخه کی گه وره تر بیت!

ئه مه ژیا نی دونیا یه!

به ته مای چیت دهستکه ویت؟

به خوا دین و ئیمان نه بوایه، ئه م ژیا نه ی دونیا فلسفیکی نه دهینا.

ئەي ئەوھي دلتەنگي،

دەتەوي خەم لەسەر دلت بېروات؟

گومانە باش بێت بەخودا...

بەم نزیکانە خەم نامینیت.

ئەي ئەوھي قەرزداری، توژیک پێکەنە، دلت خوشبیت،
خودا لەسەرەوھیه، خەزینەي ئاسمانەکان و زەوي لەلایە.

گومانە باش بێت، إن شاءالله بەم نزیکانە قەرز نامینیت.

ئەي ئەوھي تووشی بەلایەک بوویتە،

لەخودا بالادەستتر ھەیه؟

پێکەنە، دلخۆش بە، إن شاءالله کۆتایی دیت.

خه میکت بو هاته پیش ههسته، فهرموو:

دهستوئیز مهلبگره و نوئیز بکه.

پیغه مبهری ئازیزمان (ﷺ) کاتیک شتیک دلتهنگی کردبایه،
یاخود هر خه میکی بهاتبایه ری، چی دهکرد؟

دهستوئیزی تازه دهکردهوه و دهستی دهکرد به نوئیز کردن
له گهل خوای گه وره،

بو نهوهی خه می له دلدا نه میت.

که واته (دهستوئیز و نوئیز) لابهری خه م و دلتهنگین.

نابي منڊال گه وره ڪردن و به ڇوڪرڊني چ زه ڇهه ٽيهه ڪه؟

ٽه ي ٽه رڪي دونيا؟

له بهر هموو ٽه مانه و دنيا يه ڪ شتي نه گو تراو و نه زانراوي
تر، ٽه مان به ريز ترن له حوريه ڪاني به هه شت.

ٽه ته مهنه ڪورت و ٽه ٽه ٽه ڪاتي به دونيا،

ٽه هموو ٻق و قينه يه ي دهويت؟

ٽاخر له بهر چي و له سه ر چي؟

به خوا ڪه سي لينامينيت...

همووي چولي دهڪات، ٽه مرفو بيت يان سبه ي، همووي
به رهوي قهر و قيامت ده روا ت!

قال الرسول (ﷺ):

[لا يدخل الجنة من كان في قلبه مثقال ذرة من كبر.]

ناچیتہ بہہشت!

ئو کہسہی بہ ہیندہی مسقالہ زہر پریہک

(خو بہ گہورہ زانین) لہ دایدا ہہیت.

دل و دہروونی خوٹ پیشکینہ!

بزانیہ چی تیدایہ؟

خەم و خەفەت مەخۇ!

بە خوا ھېچ سوودى نىيە خەفەتخواردن!

نە بۇ دىنت، نە بۇ دونيات،

ئىلا مەگەر خەم و ھەممىك يىت لەبەر

خوداي گەورە، ئەوەش پاداشقەكەي ھەر لاي خۇيەتى.

ئەكىنا خەفەتى دونيايى ھېچ سوودى نىيە.

خودا تۆى دروستكردو، ئەوەتا گوناھ دەكەيت دەتپۆشيت،

بانگت دەكات، دەفەرموويت بەندەكەم وەرە تۆبە بکە

لەيت خۇش دەبم!

خودا، تۆبەي بەندەكانى زۆر پىخۇشە...

ئىتر پىمبلى خەمى چىتە؟

۱۶

دلت خوش بیت ان شاء الله،
دوودل مه به،
پینج و دوو رۆژیکه دنیا، ده یگوزهرینیت...
رازی به،
سو پاسی خودا بکه،
ئارامگر به،
دوعا بکه،
ته وه بزانه،
پارانه وه، ته نها ریگهی ئارامیی و دلنه وایی تویه.

نازیری مہ دینہ (ﷺ) دہ فہ رموویت:

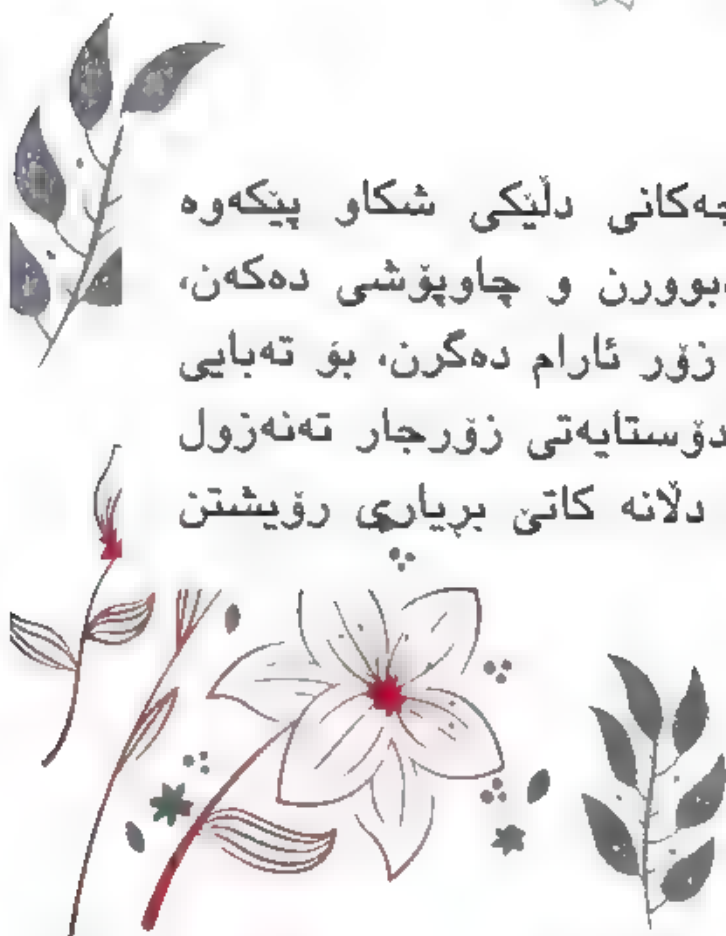
[مَنْ لَا يَشْكُرُ النَّاسَ لَا يَشْكُرُ اللَّهَ]

واته: ئه‌وه‌ی نه‌یتوانی بیت سوپاسگوزاری خه‌لکی بکات له‌سه‌ر ئه‌و چاکانه‌ی که له‌گه‌لیان کردووه، ئه‌وا ناتوانی سوپاسگوزاری خوداش بکات بۆ ئه‌و نيعمه‌ت و به‌خششانه‌ی که پێی به‌خشیوون.

وریاہ!

مهگر خودا بۇ خۇي پارچهكانى دلىكى شكاو پىنكهوه
 بلكىنىت، ئەو دلانەي زۆر دەبوورن و چاوپۇشى دەكەن،
 لەسەر ئازارەكانى دەوروپەر زۆر ئارام دەگرن، بۇ تەبایی
 و مانەوہی خۇشەویستی و دۇستایەتی زۆرجار تەنەزول
 بە خۇيان دەدەن، ئەو جۆرە دلانە كاتى بریارى رۆیشتن
 دەدەن ھەرگیز ناگەرینەوہ.

چۆن بزانم دوعاگەم ۋەرگىراۋە؟

پارائەۋە ۋ لالائەۋە لە خزمەتى پەرۋەردىگار

نەرىت ۋ پىشەى بەردەوامى باۋەردارانە.

ھەركاتىك بە دلىكى جۆشسەندو ۋ چاۋىكى پىر فرمىسك
دوعاكانت بۇ خزمەتى پەرۋەردىگارت بەرزكردەۋە ۋ دواى
تەۋابوونى دوعاكە ھەستت بە ۋالابوونى سىنە ۋ خوشى
ۋ سروور كرد، بزانە دوعا ۋ داۋاكەت لای خودا ۋەرگىراۋە.

۲۰

ژیان فیری کردم

نازار و ناخوشتی به شینکه له ژیان، فیری کردم له سهر
رووالهت زوو بریار نه دهم، فیری کردم زیاتر به رووی
ناوه وهی خومدا پروانم، که متر سهرنجی دهره وه بدهم،
گیژاوه کانی ژیان پینان وتم: خوت فریاد پره سی خوتی، له
چاوه پروانیدا خوت مه هیله وه، کهس نایسته فریاد پره سی تو،
ئه زموون فیری کردم دوستیکی گیانی به گیانی له ئاو و نان
بو مروف پیویستره، نهک له پیناوی که رهسته مادییه کان،
به لکو بو ئاسووده کردنی دل و روح.

۲۱

له م روژگار ه مروف گرفتگی له گهل خودا نییه، گرفتگی له گهل
کهسانیکه پینانوایه له دواي خودا ئه وان دین.

۲۲

بۇچى لەسەرەتاي دوعاكانمان بە ناوى (رَبّ):

رَبَّنَا... رَبّ... ياربّ... دەستپيڭدەكەين؟

ئىمە كاتىك داوا بۇ لاي خودا (عز وجل) بەرزىدەكەينەۋە ناوى
(رَب) دەدەينە پال خۇمان و دەلىين (رَبَّنَا-پەروەردىگارى
ئىمە)، يان دەلىين: (رَبّ-پەروەردىگارى من)،

يان: (ياربّ - ئەي پەروەردىگارا)،

ئەمەش نىزىكى پەروەردىگار لە بەندەكەۋە دەگەينەيت.

زۆربەي ھەرە زورى دوعا قورئانىيەكان بە ناوى (رَبّ)
دەستپيڭدەكەن.

سەرەتا دەبىت بزانين ماناي ناوى (رَب) برىتتايە لە «خاۋەن»،
«كارھەلسورينەر»، «سەرۋىكار»، «بەخپوكر».

نمۋونەي بەرز و بلند بۇ خودايە، كاتى مندال لە خىزاندا
پىنۋىستىيەكى بۇ پەيدا دەبىت پىنۋىستىيەكەي دەبات بۇ لاي
باۋكى يان دايكى، چونكە دەزانيت خاۋەن و بەخپوكر و
سەرۋىكار و كارپەلسورينەرى ئەو برىتتايە لە باۋكى يان
دايكى.

کاتی به ناوی (رب) ده پارتینه وه زمانی حالمان ده لیت:

ئه ی خاوه نی من، ئه ی به خێوکار و سه روکاری من، پیویستی
و ئاتاجیم هه یه له خزمهت، بۆم جینه جی بکه.

(رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ).

۲۲

زۆر جوان گویم بۆ بگره:

هه موو چاکه کانی دونیات،

وابه ستهیه به دوسییه ی نویژه وه!

ئاگه دار به...

نویژ نه که ی، هه یچ شتیکت لی قسولما کریت

35

نه گهر که سینک، هموو خهم و خهفته کانی دونیا له وه
کوبکاته وه خودا له خوی رازی بکات و بههشت به دهست
بهینیت!

بہ لیں بیٹ،

خودا دلی دہولہ مہند دھکات،

کار و باری دوتیای لهسهر ئاسان دهکات،

رسق و کہسابہ تیشی واسع و پر خیر و بہرہ کہت دہکات.

50

دلتەنگ مەبە، خەم مەخۆ.

خەم لە چی دەخۆیت؟

له چی ده ترسیت؟

مروڻ زور ۽ جيبه!

ئايا تۆلەخوت تىگە يىشتوويت تۆكىت؟

بۆ مەگەر ھەر تۆ دەمریت؟

ئەي ھاوار... بۇ غىرەت و توانا و ئيمانى ئيمە!

باش بزانە:

ھەموو ئەو شتانەى لە ژياندا يۆت دىنە پىش،
يەكىك بۆى موقەدەر كىردوويت كە زۆر شارەزايە،
زۆر بە رەحمە،

كە ئەویش خوداى خۆتە.

بە ھەموو حىكمەت و رەحمەت و عدالەت و عىلم و زانىارى
خۆى ئەوھى بۆ تۆ بە چاك داناوھ ئەى مەرۆف.

كەواتە تۆش پىتخۆش بىت و رازى بە.

۲۷

له ژياندا هاورپييه تي هم جوړه مروځانه مه که:
 يه کهم دروژن، چونکه له خشته دهبات،
 دوورت لي نزيک و نزيکت لي دوور دهکاته وه.
 دووهم نه که يت هاورپييه تي کهم عه قل بکه يت.
 ستيه م ئاممان هاورپييه تي ره زيل نه که يت،
 پنيو ستييت به که مترين پاره بيت هاوکاريت ناکات.
 جواره م، نه بيته هاورپي گونا هبار و تاوانبار،
 يو پاره نانک ده تفرو شيت.

وتی ئەی پیغەمبەری خوا (ﷺ)،

فەرمووی بەلێ؟

- مەرۆف ئەگەر یەکیکی خوشویست ئەو لە قیامەتدا چۆنە؟

خوشەویستمان (ﷺ) فەرمووی :

[الْمَرْءُ مَعَ مَنْ أَحَبَّ].

واتە: ھەر کەسێت خوشبویت، خەمت نەبیت، لەگەڵ ئەوێت
لە قیامەت.

دىن:

برىتتىيە لەكۆمەلىك تەئرىقاتى پەيۋەست بە خۇدا و مروۇف
و بوۋتەۋەر، بەگشتىي.

برىتتىيە لەكۆمەلىك رېنمايى و ياسا و فەرمان و قەدەغە،
كەدوۋاجار پاداشت بۇ ئەنجامدانىان ھەيىت و سزاش بۇ
سەرپىچىيى كىردىن ھەيىت.

دىن:

برىتتىيە لە ئىعتىقادىياتە جىگىرەكان و ئەخلاقىياتە سابىت و
ھەمىشەيى و رەگداكوتاۋەكان.

ئىعتىقادىياتەكان

تايىبەتن بەخۇدا و

ئەخلاقىياتەكانىش

تايىبەتن بەمروۇف.

نمونه‌ی ئیعتیقا دیات، به‌م چه‌شنه:

خودا تاقانه‌یه،

خالیقی نه‌و بوونه‌وهره‌یه،

خوی به‌دییه‌ناون و هه‌رخویشی چاودیریان ده‌کات و
به‌رده‌وامیشییان پیده‌دات.

روژیک هه‌یه بۆ زیندوو بوونه‌وه،

پاداشت هه‌ی بۆ چاکه‌و چاکه‌کاران و سزاش هه‌یه بۆ
خراپه‌و خراپه‌کاران و هتد.

نمونه‌ی ئه‌خلاقیاتیش،

هاوچه‌شنی ئه‌م مه‌بادیئانه:

ده‌ست و دل هه‌لگرتن له‌هه‌موو چه‌شنه زیانگه‌یانده‌کان،
به‌هه‌موو شیوازه‌کان، بۆ ته‌واوی مروّقه‌کان،

کوتایه‌ینان به‌سته‌م و

پیشیل نه‌کردنی ماف و ئازادییه‌کانی کۆی مروّقه‌کان و هتد.

دەبىي بە ئيمان و ئەخلاق و ئاكار و مامەلەي مروقدۆستانەي
ژيانسازانە،

جياواز بين لەكۆمەلگا...

نەك بە سىما و پرووخسار و پرووكەش و پۆشاك و دروشم
و دەستەواژەكان،

واتا:

بە كردار

نەوەك بە گوفتار.

۳۱

ئارامیی و هیمنیی:

بانگه شه و قسه نییه،

دهبی له ژیان و ئاکاری خاوه نه که ی پهن گداته وه،

دهبی له کاتی نه خوشیی و ناخوشییه کان، هاوسه نگی ناخی
له دهست نه دات.

۳۲

خودای میهره بان ته نها خوشه ویستی بهنده کانی دهویت،
پیخوشه کاتیک ئه وان بریاری چوونه بههشت دهدهن، به لام
نیگه رانه که که میک له بهنده کانی بریاری چوونه جهه ندهم
دهدهن، که چی له بهر ریزی زوری بو مروف ریگری له و
بریارهشیان ناکات.

۳۳

که وره کردنی هه رشتیک له ناخت،
له سه ر حیسابی بچوو ککرده وهی نه وانی تره،
بزانه چیی و کئی شایسته ی نه وهیه دلت
داگیر بکات؟

۳۴

تووی ئیمان کاتیک چه که ره دهکات و سهوز ده بییت و قهه و
بالای بو دروست ده بییت و گول دهکات و بهر ده دات:
زه وی جوتیاره که - که بریتیه له دل - پاکژ و پاک و بینگهره
بییت -

[أَلَا وَإِنَّ فِي الْجَسَدِ مُضَغَةً، إِذَا صَلَحَتْ، صَلَحَ الْجَسَدُ كُلُّهُ، وَإِذَا
فَسَدَتْ، فَسَدَ الْجَسَدُ كُلُّهُ، أَلَا وَهِيَ الْقَلْبُ] (رواه مسلم)

ده زانن پارچه گوشتیک له جهسته دا ههیه، گهر هاتوو راسته پری
بوو، هه موو جهسته دینه راسته، گهر تیکچوو هه موو جهسته
تیکده چیت، ده زانن نهو پارچه گوشته بریتیه له دل.

مهر گوناھیک به هوی شه هوت و ئاره زووی نه فسه وه
 کرابیت، ئومیدی عه قووی لی ده کری. به لام گوناھیک به هوی
 خو به زلزانین و فخر به سهر خه لکدا و ته که بوره وه بکری،
 زهحمه ته خوای گه وره له و گوناھه خوش بییت. بو وینه
 و میسال، گوناھی چه زره تی ئاده م، به هوی ئاره زووی
 نه فسه وه بوو، خوای گه وره عه قووی کرد و لی خوشبوو،
 به لام گوناھی شه یتان به هوی خو به زلزانین و ته که بوره وه
 بوو، له قاپی پهحمهت ده رکرا و توقی له عنه تی له گه ردن
 کرا.

خوشه‌و یستی پیغمبر (ﷺ) فەرزه له سه‌ر ئومه ته که ی،

بہم ریگانہ دہگہینہ خوشہ ویستی پیغہ مہر (منجانبہ):

یہ کہم: ناسینی پیغہ مبر (ﷺ): تہمہش لہ چوار رینگہ وہ:
قورٹان و، ژیاننامہ ی موبارہ کی و، فہرموودہ شیرینہ کانی
و، ناسینی ہاوہ لانی چونکہ پەر وەر دہی دہستی تہو بوون.

دووهم: پابه‌ندبوون به شهرع و ئايينه‌كه‌يه‌وه، بۆ‌گه‌يشتن به
ئهو (په‌ر) گه‌ره‌كه به ريگه‌كه‌ي ئهو‌دا هه‌نگاو هه‌لبگرين.

سڀيه: جيٻه جي ڪردني سوننه ته ڪاٺي له ڙياني روڙانه دا.

چوارهم: نزيكبوونه وه له كهسايه تي مه زني پيغه مبهري (ﷺ):
 نه وهش خو رازاندنه وهيه به ره وشت و ئاكار و سيفه تي
 بالاي پيغه مبهري (ﷺ).

پینجہم: رھوانہ کردنی صہلہوات و سہلام بۆ سہر پیغہمبہر
(عجلہ)

(إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا).

۲۷

مروڤ حەز و ئارەزووی تێدایە، لەبەرچوون و بێتاگایی
رووی لی دەکات، شەیتان وەسوەسە و رازانەوێ گوناھی
لە لایە، زەمینە بۆ گوناھان دەرخسێت، ئەوێ مروڤ قوتار
دەکات سێ شتە:

یەکەم: کاتێک نێوانی خوشە لەگەڵ خودا لێی بپارێتەوێ تا
کاتی لاوازی و بێتاگایی حەزەکان زال نەبن بەسەریدا.

دووهم: خۆی لە شوینی گوناھ بەدووربگری و زەمینە ی بۆ
نەسازینیت.

سێیەم: هەرکات کەوتە ناو زەمینە ی گوناھان خودا و سزای
خودا بە بیرى خۆی بهێتیتەوێ.

(إِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا إِذَا مَسَّهُمْ طَائِفٌ مِّنَ الشَّيْطَانِ تَذَكَّرُوا فَإِذَا هُمْ مُبْصِرُونَ).

ئەوانە ی خۆپارێزیان ئەنجامدا کاتێک بە گرتنیکی شەیتانی
دەگیرین خودایان بیر دەکەویتەوێ، بۆیە بەرچاو روشن دەبن.

۲۸

یه کیک له ناوه جوانه کانی خودا (النور)ه:

(الله نُوْرُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ)

خودا نووری ئاسمانه کان و زه وییه.

قورئانیش نووره:

(وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ نُورًا مُبِينًا)

نووریکى ئاشکرا و روشنکه ره وه مان بۆ ئیوه دابه زاندووه.

پینغه مبه ریش نووره:

(قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ)

له خوداوه نووریک (پینغه مبه ر) و کتیبیکى روشنکه ره وه مان بۆ ئیوه دابه زاندووه.

ئیمانداریش خاوه نى نووره:

(وَجَعَلْنَا لَهُ نُورًا يَمْشِي بِهِ فِي النَّاسِ)

نووریکى بو دابین ده که یین به ناو خه لکیدا هاتوو چۆی پى بکات.

بە ئیمان و شوینکە وتنی پیغه مبهەر (ﷺ)،

و دەستگرتن بە قورئان، و خوشەویستی خودا خۆت نوورانی
بکه و داوای نووری لی بکه:

(وَمَنْ لَمْ يَجْعَلِ اللَّهُ لَهُ نُورًا فَمَا لَهُ مِنْ نُورٍ)

هەر کهس خودا نووری پی نه دا نووری نییه.

بوونی ساتیکی ته نهایی له گهل خودا-چه ند خوله کیکیش بیت-
مانای زورت پی ده به خشیت، تیایدا مونا جات بکه، ده ست
بهرز بکه ره وه و لینی بیاریوه، پیویستی و ناتە واوییه کانی
خوتی بو باس بکه، پینی بلی من تۆم خوشده ویت،

(وَيَدْعُونَنَا رَغَبًا وَرَهَبًا وَكَانُوا لَنَا خَاشِعِينَ)

به چهز و ترسه وه داوایان لی ده کردین، ئەوان بو ئیمه
که سانیکی خاشیع بوون.

دلنه واترین فهرموودهی خوشه ویستمان (ﷺ)،

سهیری ئەم فهرمایشته بکه،

[أَنَا عِنْدَ ظَنِّ عَبْدِي بِـ]

خودا ده فهرموویتی من له گهل ئەو گومانەم که بهندهم به منی
دهبات،

تو گومانی چی ده بهی به خودا؟

دهوله مه ندت بکات؟

به لی دهوله مه ندت دهکات،

فه قیرت بکات؟

به لی فه قیرت دهکات.

ته ندروستیت باش بکات؟

به لی شیفات بو ده نیریت.

تو گومانت چیه به خودا،

خودا ده فهرموویتی له ویم.

ئه ی فهرمایشته که دوای ئەمه چی ده لیت؟

[وَأَنَا مَعَهُ حِينَ يَذْكُرُنِي]

سبحان الله! مه عییه تی خودا له که لتدایه تا بلئی
(یا الله)،

که چی ئیمه ی گونا هبار، له بهر دونیا و به هوی خو
سه رقالکردنمان به شته پرو پووچه کان، جار ههیه، له ماوه ی
(۲۴) ساعات، بو ته نها جار یک ناوی (الله) مان به سهر زاردا
ناییت!

به رده وام ناوی (الله) بهیته، بو ئه وه ی ههست به مه عییه ت
و نزیکی ئه و بکه یت له ژیانندا.

روحي عبادت زیکری خودایه،

دلی مرووف ماسییه، و یادی خودا ده ریایه، ماسی به بی ئاو
ناژی، دلی خالی له زیکری خودا ویرانه یه:

(أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ)

(ده زانن به یادی خودا دلان ئارام ده بنه وه)

تا دەتوانىت لەبەر خودا بەرامبەرەكانت خوشبويىت،
 رق لە كى ھەلدەگريت؟
 تەنھا رقت لە شەيتان بىت،
 چونكە تەنھا دوژمنى تۆ شەيتانە.

بە بەرامبەرەكانت بلى، لەبەر خودا ئىوھم خوشدەويىت. ھىچ
 كاتىك ريگە نادەم دلم پر بىت لە رق و قىن، ئەو ئازارە
 ناخەمە دلى خومەو، بە پىچەوانەو، ھەر خوشمەدەوين.

لە دونيا بو حالى خراپت بگري، پيش ئەوھى لە قىامەت بگريت،
 چونكە لە قىامەت گريان ھىچ سوودىكى نىيە.
 ئىستاتەوبە بکە،

چونكە ھەتا ئىوارە تەوبە بکەيت لە قىامەتدا بەكەلكت نايەت.
 ئىستاتەكەت لە دەستەنەچوو،

كە گەيشتیتە قىامەت، ھەموو كات و ھەلىكت لەدەستچوو.

(خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ).

قال رسول الله (ﷺ):

[إِنَّ اللَّهَ لَا يَنْظُرُ إِلَى أَجْسَامِكُمْ وَلَا إِلَى صُورِكُمْ وَلَكِنْ يَنْظُرُ إِلَى قُلُوبِكُمْ وَأَعْمَالِكُمْ.]

پیغمبر مبری خودا (ﷺ) دهفه رموویت:

به راستی خوی گه وره (بۆ هه لسه نگاندنتان) ته ماشای شکل و شیوه تان ناکات، وه هه روه ها ته ماشای له شولاریشتان ناکات، به لکو ته ماشای دل و کرده وه کانتان ده کات.

ئه م جیهانه ناتوانیت تینکت بشکینیت ئه گهر خۆت رینگهی پی نه دهیت. ناتوانیت دهستت به سه ردا بگریت ئه گهر کلیله کان و دلتی پی نه به خشیت. که وایه ئه گهر بۆ ساتیک ئه و کلیلانه ت داوده ته دهست دونیا! خیرا وه ریان بگره وه ئه مه کۆتایی نییه، ناییت لیره دا بمریت، دلت بیته وه و بیده روه وه دهست خاوه نی راسته قینه ی خوی که «په روه ردگاره».

ئەگەر دلت بەندەى كەسىك بىت كە شایستە نەبىت، یەككە لە
هۆكارە سەرەكیەكانى ئەم حالەتە بریتییه لە دووركەوتنەوه
لە پەروەردگار، كاتىك دل پەرستشى پەروەردگارى چەشت
و دلسۆز بوو بۆ پەروەرینەكەى، هیچ شتىك لە پەرستشى
پەروەردگار چىژبەخشتەر نابىت لە لای، هیچ كەسىك
خۆشەویستەكەى جیناھىلەت، مەگەر لە پیناوە كەسىك بىت
كە خۆشەویستر بىت لای،

دل دەستبەردارى خۆشەویستى ساختە دەبىت لە پیناوە
خۆشەویستى راستەقىنە و ئەبەدى، یاخود لە ترسى زیان
و حەرامدا.

زورجار له ژياندا توشى شتانيك دهبين و ههرگيز په يوه ندى شته كان به يه كه وه نابيين، كاتيك توشى نارېحه تيهك ياخود ئازاريك دهبين درك به وه ناكه ين په ننگه شه و نارېحه تى ياخود ئازاره هوكارى راسته وخو ياخود نه نجامى شتيكى تر بنه.

هه‌ندیک جار شکست ده‌هینین له‌ده‌رککردن به‌په‌یوه‌ندی
 راسته‌وخۆی نیوان ئازاره‌کانی ژیانمان و په‌یوه‌ندیمان له‌گه‌ل
 په‌روه‌ردگارا، ئه‌و ئازار و نه‌هامه‌تیه‌ خزمه‌ت به‌چه‌ندین
 ئامانج ده‌کات له‌ ژیاندا، ساتی ناره‌حه‌تیه‌کان ده‌کریت وه‌ک
 ئاماژه‌یه‌ک و چاره‌سه‌ریک بن بۆ په‌یوه‌ندییه‌ پچراوه‌که‌مان
 له‌گه‌ل به‌دییه‌نه‌رماندا...

۴۸

ئەم شوينە تاريكە ويستگەي كۆتايى نىيە، بىرت بىت تاريكى
شەو پىش بەرەبەيان دىت، ژيانى كۆتايى نايەت تاكو دلت لە
لیدان بەردەوام دەبىت، دلت هیشتا نەمردوو! نابىت لىرەدا
بمرىت.

مەندىجار بنى زەريا ويستگەيەكى گەشتەكەيە. كاتىك لە
نزمترین ئاستا دەبىت دوو بژاردەت لەبەردەمدا دەبىت،
دەتوانىت لە بنى زەرياگە بمىنىتەو تاكو نوقم دەبىت، ياخود
دەتوانىت مروارى كۆبكەيتەو و دووبارە سەربكەويتەو،
بەھوى مەلەوانىيەكەو بەھىزتر بىت بەھوى گەوھەرەكانەو
دەولەمەنتر دەبىت.

نه هاتوومه ته ئەم ژيانە تاكو خۆم نمایش بکەم،
جەستەم بۆ ئەو نێیە هەمووان تەماشای بکەن.
کەلوپەل، یاخود تەنها جووتیک قاچ نیم بۆ پێتلاو
فروشتن بەکاربێم. من پۆح و عەقلم هەیە و بەندەیهکی
بەرۆهردگارم.

به‌هاکهم په‌یوه‌سته به جوانی رُوح و دل و ئه‌خلاقمه‌وه.
پابه‌ندی پیوه‌ره‌کانی جوانی ئیوه‌ نابم، ملکه‌چ و پابه‌ندی
فاشیونه‌کانتان نابم، ملکه‌چ و پابه‌ندیم بۆ شتیکی بالاتره.

(اَلَيْسَ اللّٰهُ بِكَافٍ عَبْدَهٗ وَيُخَوِّفُوْكَ بِالَّذِيْنَ مِنْ دُوْنِهٖ وَمَنْ ضَلٰلٍ
اللّٰهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ)

تەنھا يەك لە دەستدان ھەيە كە ھەرگیز سارپێژ نابێت، تەنھا
يەك ھۆكار ھەيە كە بەبێ ئەو ناتوانين بەردەوام بين و
بژين، ئەو ھش كاتيكە كە پەرورەدگار لە دەست دەدەين و لێی
دوور دەكەوینەو... زۆر بەمان پەرورەدگارمان لە دەست داو
لە ژيانماندا كەچی وا بێردەكەینەو كە ھێشتا زیندوين!

وابەستەبوون بە دنیا و دروستكراو و خەلاتەكان زۆر
فەریوی داوین...

ئەوانەى سەرنجیان تەنھا لەسەر پەرورەدگارى مەزنە و لە
ھەموو ھەنگاویكدا پەروى دلیان تێدەكەن و گۆزەى دلیان
تەنھا بۆ ئەو و ھەموو ئامانج و مەبەستىكیان بەرەو ئەو،
ئەوا دونیا خۆى پێشكەشیان دەكات و دەكەن بە پرزگارى
راستەقینە و ھەمیشە خوشى و ئارامى دەچێژن و ھەرشتىك
پەروەدات بۆیان بە خێر و باشەى دەزانن و وەكو وێست و
قەدەرىكى ئیلاھى قبولى دەكەن...

(وَمَا أَصَابَكُمْ مِّنْ مُّصِيبَةٍ فَبِمَا كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ وَيَعْفُو عَنْ كَثِيرٍ).

ھەر بەلاۋ كارەساتىكتان بەسەر دا بىت، دەرەنجامى ئەو كار
و كىردەوانەيە كە بە ئارەزوۋى خۇتان ئەنجامتان دەدا.

پەرۋەردىگار ھىندە مېھرىبانە لە زۆرىيەى تاوان و ھەلەكانتان
خۇش دەبىت و دەبوورىت.

ھەر شتىكىمان بەسەر دا ھاتىت خۇمان ھۇكارىن، بەلام تەماشا
بەكە ئايەتەكە چۈن كوتايى دىت « پەرۋەردىگار لە زۆرىيەى
تاوان و ھەلەكانت خوش دەبىت و دەبوورىت »

ئەم وشەيەى لەو ئايەتە بەكار ھاتوۋە برىيتىيە لە « يعفو »
كەلە يەكك لە تايبەتمەندىيەكانى پەرۋەردىگار ھوۋە ھەرگىراۋە.

« العفو »

ئەمەش تەنھا بە ماناي بەخشىن و لىخۇشبوون نىيە، بەلكو
بە ماناي سىرىنەۋەيەتى تەۋاۋەتتە.

بوچی ده بیت خه لک یه کتر جیبهیلن؟!

پرسیاره که له باره ی سروشتی دنیاوه بوو وهک شوینیکی
کاتی و هوگر بوونیکی کاتی.

وهک شوینیک که خه لکی ئه مرو له گه لندان به لام سبه ی جیت
دههیلن یاخود دهمرن.

ئه م راستیه ئازارمان ده دات چونکه دژی سروشتی ئیمه یه.

ئیمه ی مرو ف دروست کراوین بو گه ران و خوشه ویستی و
هه ولدان بو ئه و شته ی کامل و بی که موکوری و هه میشه ییه.
مالی یه که م و راسته قینه مان به هه شت بوو، نیشتمانیک که
هه م کامل و ته و او بوو، هه م هه میشه یی.

بویه هه ول ده دهین له م دنیا یه دا بیدوزینه وه. بویه کریمی
که نجر دنه وه به ره م دینین و نه شته رگه ری جوانکاری ئه نجام
ده دهین وهک هه ولیکی بی ئه نجاممان بو به رده وامبوون و
گورینی ئه م جیهانه بو شتیک که وانییه و هه رگیز وانا بیت.

۵۳

راتان دهسپیرم، به شهرم کردن له خودا، به نهینی و ئاشکرا؛
 کهم خواردن و کهم نووستن و کهم قسه کردن. رۆژوو
 گرتن و نویژ کردن. دوور کهوتنهوه له تاوان و گونا، دوور
 کهوتنهوه له ههوا و ههوهسی دونیا و نهفس، دوور کهوتنهوه
 له مرقفه نهقام و سپلهکان. هاوئشیننی مرقفه باشهکان بن، که
 باشتترین مرقف ئه و کهسهیه سوودی بۆ مرقفایه تی هه بیت،
 باشتترین گوشتار ئه وهیه کورت بیت و باس له ستایشی خودای
 تاک و تهنها بکات. (مهولانای رۆمی)

۵۴

هه ر کهسیک زور پینکه نیت سام و هه یبه تی کهم ده بیته وه، هه ر
 کهسیک زور گالت و گه پ بکات سووک ده بیت، هه ر کهسیک
 رور جو ره کاریک بکات به و شته ناوبانگ ده ر ده کات و
 ده باس ریته وه، هه ر کهسیک زور قسه بکات زور تیده که ویت،
 هه ر کهسیک زور تینکه ویت شهرم و شکوی کهم ده بیته وه،
 هه ر کهسیک شهرمی کهم بیته وه، خو پاریزی کهم ده بیته وه،

هه ر کهسیکیش خو پاریزی کهم بیته وه

دلی ده مریت.

ئارامگرتن هه ره وه نییه بهرگهی تهنگ و چه له مه بگری
و هیچی دیکه، ئه وهیه دووربیت و پرووناکی دووری
تونیلته که ببینی، ئارامگرتن ئه وهیه سهیری درک بکهیت و
گول ببینی، سهیری شه و بکهیت و بهر به یان ببینی، پشو و
کورتنی ئه وهیه هه ره ره پینی خوت ببینی پیتشبینی داهاتوو
نه کهیت، شه یدایانی خودا هه رگیز سه رچاوه ی ئارامیان لی
وون نابیت، چونکه ده زانن ئه وه کاتی ده ویت تا مانگی یهک
شه وه ده بیتته هه یقی چوارده، خودا بویه ناخووشی داهیناوه
تا به خته وه ری له ریگهی دژه که یه وه نیشان بدات.

هه رکه سیک زانستی زیاد بوو، ئینکاریشی کهم ده بیتته وه،
ئه وه یشی زانستی کهم بوو، ئینکاری زور دهکات.

ئه وه ی زانستی زور بوو، ده زانیت که چه ندین بابته هه ن،
قسه هه لده گرن به لام مروقی بی زانست، وا ده زانیت له هه ر
بابه تیکدا یهک بوچوون هه یه و ئه وه یشی له و بوچوونه
ترازا، کافره و زندیقه.

TANYA HAJI | تہ نیا حاجی

چہ نالی تہ نیا حاجی لہ تیلیگرام
گہ ورہ ترین چہ نالی کتیب و
پہر وہ ردهی و تہ ندر ووستی و
سیمینار و روشنبیری و
گہ شہ پیڈان

tanyahaji7

نه‌گەر تووشی دۆخیک، یاخود بریاریکی سهخت هاتیت،
ئاگاداربه هه‌ول نه‌دهیت ته‌ن‌ها به چاوی سه‌ر شته‌که ببینیت.
جوولانه‌وه به‌پیی ئه‌وه‌ی له جیهانی ده‌ره‌وه‌دا ده‌ببینیت
گه‌وره‌ترین فریوده‌ره و ده‌بیته هۆی له‌ناوچوون و لارییی.

چاوی سه‌رت دابخه و، داوا له په‌روه‌رین بکه دلت بجوولیتیت
و هوشیاری بکاته‌وه. ته‌ن‌ها به چاوی دل ده‌توانیت حه‌قیقه‌ت
و راستیه‌کان ببینیت. ته‌ن‌ها به چاوی دل ده‌توانیت له‌نیو ئه‌و
خه‌یالاتانه‌وه ببینیت به‌هۆی ئازار، خووشی، یاخود ترسه‌وه
بوت درووست بوون.

ته‌ن‌ها به چاوی دل ده‌توانیت له‌نیو دروستکراوه‌کان و دۆخه
خولقیندراره‌کانه‌وه ببینیت. ته‌ن‌ها به چاوی دل په‌روه‌رین
به‌دی ده‌که‌یت له هه‌موو شتیکدا. بزانه و هوشیاربه ته‌ن‌ها
چاوی خاوین و پاک ده‌توانیت هه‌موو شتیک ببینیت.

۵۸

(یا قوم إِنَّمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا مَتَاعٌ وَإِنَّ الْآخِرَةَ هِيَ دَارُ الْقَرَارِ)

ئهی قهوم و هوزی من، بنگومان و زور به دلناییه وه، ژیانى
ئهه دونیایه تهنه برییتیه له رابواردنیکی کهم، بهراستی
دواروژ و ئاخیرهت، هه ر ئه و مایه ی ئومید و ئارامگرتن و
حهسانه وهیه بو ئیمانداران.

۵۹

ژیان کامل و بێخهوش نییه.

هه ندیک جار ده که وین و شکست دینین و ده دۆرین، چون
بتوانین ریچکه ی رزگار بوون له نا ئومیدی بدۆزینه وه و
جاریکی دی ژیانیکی به خته وهرانه و ته ندروستانه بژین؟

هه موو شتیک له م ژینه دا تاقیکردنه وهیه. کاتیک ئه و دووربینانه
ده گورین، که ژیانى خومانى لیه ده بینین، کاردانه وه ی ناوه کی
و ده ره کیمان به چه شنیکى سهیر ده گوریت.

به خته وه ری وه ده ست دیت، بی گویدان به و دۆخانه ی له ژیاندا پیتدا
تیپه ریوین. هه رده م ده توانین بگه رینه وه لای خودای میهره بان، بی

گویدان بهوهی چهنده له پئی راستی لاماں داوه. دهتوانین جارینکی
دی ههلسینهوه و له پرووی هیژ و ئیمان‌وه گه‌شه بکه‌ین.

کاتیک نازیزی مه‌دینه (ﷺ) خه‌مباربوو،

ئه‌م فه‌رمایشته جوانه‌ی فه‌رموو:

«چاوه‌کان فرمیسک ده‌پێژن، دل هه‌ست به‌خه‌م ده‌کات، به‌لام
زار هیچ شتیک ده‌رنابریت جگه له‌وه‌ی خودا پئی رازییه».

ئه‌مه ئارامگرییه.

رور گرنگە يەكەم شت تىگەيشتىكى دروستمان لەبارەى
خوداي مېھرەبانەو ھەيىت و گومانى باشى پى بېەين،
تىگەيشتىكى ئەرئىنمان ھەيىت لە بارەيەو ۋ، ئەو تىگەيشتىن
و پەيوەستىەش پىويستە لە ناخەو ۋەيىت نەك تەنھا لەسەر
رووکار و پۇشاکمان رەنگ بداتەو.

قورئان، دەكرىت بە رىكى و جوان بخويترىتەو، بەلام
ئەگەر كارىگەرى لەسەر دلەكان چىتەيلىت ئەو ۋە ئامانچ و
مەبەستى راستەقىنەى خوى نەپىكاو.

كاتىك مانگى رەمەزان دىت و قورئانىكى زور دەخوينىنەو،
رەنگە چەند جارىك خەتمى بكەين بەلام نەمانگورپىت ئايە
لەو تىدەگەين كە دەيخوينىنەو؟

ئايا دەچىتە دلەكانمانەو ۋە ياخود تەنھا بەرووكەشە؟

زور گرنگە بچىتە قوولايى ناخەو.

ئايا دېزانيت كې دېهيويت سهرنجت بخهپته سهر خالي لاوازي
خوت؟

- شهيتان.

يهكيك لهو هوکارانهي شهيتان دېگريپته بهر برپيتيپه لهوهي
سهرنج و هوشت بخهپته سهر ههله و كهموکورپيپهكانت،
دهتخاته نيو ناومپديپهوه.

قال رسول الله (ﷺ):

[ازحموا ترحموا، واغفروا يغفر الله لكم]

خوشه‌ویستمان، صلات و سه‌لامی خودای له‌سه‌ریت
فهرموویه‌تی:

سۆز و ره‌حمکه به‌خه‌لک، هم‌خه‌لکیش ره‌حم به‌تۆ
ده‌که‌نه‌وه و، هم‌خوداش ره‌حمت پیده‌کات...

له‌خه‌لک ببووره و چاوپۆشیان لی‌بکه،

هم‌خه‌لکیش له‌تۆ ده‌بوورنه‌وه و چاوپۆشییت لی‌ده‌که‌ن،

هم‌خوداش له‌دونیا و دواپۆژدا چاوپۆشییت لی‌ده‌کات و
له‌که‌موکۆپی و گونا‌هه‌کانت ده‌بووریت.

(وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا إِمَّا يَبُلُغَنَّ عِندَكَ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا أَفْ وَلَا تَنْهَرْهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا)

{فرمان کردن به چاکه کردن له گهل دایک و باوک}

وه پهروه ردگارت فرمانی کردووه و بریاری داوه که هیچ که سیک نه پهرستن تهنها زاتی پیروزی الله نه بی چونکه تهنها نه و شایه نی پهرستنه،

وه فرمانی کردووه و بریاری داوه که له گهل دایک و باوکتاندا چاکه کار بن، به تاییه تی کاتیک یه کیک له وان یان هه ردووکیان له ته مهنی پیریدا لای تو دهن،

نهوا که مترین وشه یان پی مه لی که پشیان ناخوش بیت ته نانه ت پشیان مه لی ئوف،

(ئوف که مترین وشه یه بویه خوی گه وره به کاری هیناوه، نه گهر له و وشه یه که متر هه بویه نه وهیشی به رامبه ر دایک و باوک قه دهغه ده کرد)،

وه به ره قی و به توندی و ناشیرینی مامه له یان له گهلدا مه که

(دهست رامه وه شینه به سه ریاندا)، به لکو به وشه یه کی نه رمونیان و سوزو به زهیی و نه دهب و ریزه وه قسه یان له گهلدا بکه.

۶۵

(رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا فِي نُفُوسِكُمْ إِنْ تَكُونُوا صَالِحِينَ فَإِنَّهُ كَانَ لِلأَوَّابِينَ غَفُورًا)

پهروهردگارتان زاناتره چی له نه فسی ئیوه دایه،
نه گهر ئیوه خوتان چاکه کارو پیاوچاک بن، ئه وه هه ر که سیک
بو لای خوای گه وره بگه ریته وه و ته وبه بکات خوای گه وره
زور لیخو شبو وه و لییان خوش ته بیته.

۶۶

(كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ)

هه ر چی له سه ر رووی زهوی هه یه له خه لکی و ئاژهل و
کیانله به ران هه ر هه موویان روژیک له روژان له ناو نه چن و
کو تاییان پی دیت.

(وَيَبْقَى وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ)

ته نها زاتی پیروزی پهروهردگاری تو ده مینیت که خوایه که خاوه نی
گه وره یی و پیروزی و ریزه و شایانی ته وه یه که به گه وره و به ریز
بزانریت و گویرایه لی بکریت و سه ریچی نه کریت.

گه‌نجیک به‌لای پیغه‌مبه‌ری ئازیزمان (ﷺ) تیپه‌ری و به
خیرایی ده‌چووه سهر کاره‌کە، هاوه‌لان بینیان چه‌نده
به‌توانا و چالاکه، وتیان ئەگەر ئەوه له پیتاوی خوادا بووایه
ئە پیغه‌مبه‌ری خودا؟

پیغه‌مبه‌ر ئازیزمان (ﷺ) فرمووی: (ئەگەر له‌مال ده‌رچووه
هه‌ول ده‌دات بۆ منداڵه‌ بچوکه‌کانی ئەوه له‌پیتاوی خوادایه،
ئەگەر ده‌رچووه‌ هه‌ول ده‌دات له‌ پیتاوی دایک و باوکیکی پیری
به‌ سالاچوودا ئەوه له‌ پیتاوی خوادایه، ئەگەر له‌ پیتاوی نه‌فسی
خویدا ده‌رچووه‌ بۆ ئەوه‌ی بیپارێزیت و نه‌دار نه‌بیت ئەوه
له‌ پیتاوی خوادایه، ئەگەر بۆ خوده‌رخستن و خۆه‌لکشانی‌ش
ده‌رچوو بیت ئەوه له‌ پیتاوی شه‌یتاندايه).

۶۸

سه رنجی یه کتر راده کیشین،

به یه کتر هوگر ده بین،

خوشه ویستی دیته نیتوانمان،

ئالووده یی یه کتر ده بین،

راسته قینه یی یه کتر ده ناسین،

جیاوازی سه ره له ده دات،

ناکۆکی پهیدا ده بیت،

ئاژاوه ژیانمان لی تال ده کات،

یه کتر بیهیوا ده کهین،

تومەت ده خهینه پال یه کتر،

دابران ده که ویته نیتوانمان و هه ولی سرینه وه یی یه کتر ده دهین.

ئه مه ئه و میژوووه بیمانایه به شیک له خه لکی پیایدا گوزهر ده کهن.

۶۹

به نووری عه کسی پیغه مبه ر ئه وهنده مونه کیس بوو بوون
غهریبی تازه هاتوو وایده زانی پیغه مبه رستانه

مه حوی له قه صیده ی به حری نوور، باسی به سه رهاتی
حه زره تی سه لمانی فارسی دهکات، کاتیک ده چیته مه دینه و
پرسیاری پیغه مبه ری خوا دهکات (ﷺ).

کاتیک هه زره تی سه لمان (غهریبی تازه هاتوو) ده چیته مه دینه
و پرسیار دهکات. خه لکیش وه صفی پیغه مبه ری بو دهکن تا
که بینی بیناسیته وه، هاوه لان به نووری پیغه مبه ری خوا (ﷺ)
ئه وهنده کاریگر ببوون، هه زره تی سه لمان هه موویان لی
بوو بووه پیغه مبه ر، سه یری هر کامیکانی دهکرد، به ئاکار
و جلو به رگ و گوشتار و رهفتاریان له پیغه مبه ر دهچوون.

باشترین وهفا و ئه مهک به رامبه ر نازداری خوشه ویستمان
(ﷺ)، به رز راگرتنی سووننه ته پیروژه کانی و جیبه جیکردن
و رهنگریژکردنی ژیانمانه به فره مایشته شیرینه کانی.

۷۰

پیغه مبهری نازیزمان (پیغه) ده فەر موویت:

کاتیک به هه شتیەکان ده چنه ناو به هه شته وه،

خوای گه وره لییان ده پرسیت:

حه زتان له چیتەر ههیه، تا بتانده می؟

ئه لێن: پهروه ردگار!

مه گه ر روومه ت گهش و سپی نه کردووین و، پووسوورت
نه کردووین؟!

مه گه ر نه تخستوینه ته به هه شته وه و، له ناگری دۆزه خ پزگارت
نه کردووین؟

ئیتەر چی ههیه له وانه زیاتر بیت؟!

ئینجا په رده له نیوان دا هه لده گیریت و، به چاوی خوایان خوای
گه وره ده بینن،

ئیتەر له سهیر کردنی پهروه ردگار تیر نابن و، شتیکیان نه دراوه تی
که لایان خوشتر بیت له وهی که خوای گه وره ده بینن.

هاوه‌لی به‌پیز،

(عه‌بدوللای کوری مه‌سعود) ده‌لیت:

پرسیام له پیغه‌مبه‌رمان کرد (ﷺ) سه‌باره‌ت به
خوشه‌ویستترین کردار له‌لای خودا.

فه‌رمووی:

[الصلاة على وقتها، قال: ثم أي؟ قال: بر الوالدین. قال: ثم أي؟
قال: الجهاد في سبيل الله. قال: حدّثني بهنّ ولو استزددته لزادني]

واته: گه‌وره‌ترین کردار له‌لای خودا نویژه له‌کاتی خویدا،

له‌پاشدا گوتم: چی تر؟

فه‌رمووی: چاکه‌کردن له‌گه‌ل دایک و باوک، دیسان هه‌ر گوتم
چی تر؟

فه‌رمووی: جیهاد له‌رینگای خودادا.

(عه‌بدوللای کوری مه‌سعود) ده‌لیت:

پیغه‌مبه‌ری خودا (ﷺ) ئەم قسانە‌ی بۆ‌کردم و ئە‌گەر پرس‌یاری
زیاترم لێ بک‌ردبایه وه‌لامی زیاتری به‌دامه‌وه.

پیغمبه‌ری نازیزمان (ﷺ) ده‌فهرموویت:

نه‌گه‌ر خراپه‌یه‌کت کرد چاکه‌یه‌ک له دوا‌ی بکه خراپه‌که
ده‌سریت‌ه‌وه،

هاوه‌لی ریژدار،

(ئه‌بو زه‌ری غه‌فاری) فه‌رمووی:

گوتم ئه‌ی پیغمبه‌ری خوا (ﷺ)

ئایا (لا إله إلا الله) له چاکه‌کانه؟

فه‌رمووی: باشت‌رینی چاکه‌کانه.

(وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَمَا تُقَدِّمُوا لِأَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ)

نیوه نویژه کانتان بکهن و ئه نجامی بدهن و رای بگرن،
وه زه کاتی مالتان بدهن، وه له دونیادا ههه کرده وه یه کی
چاک پینشبخهه و بینیرن بو قیامهتی خوتان ئه وه له پرۆژی
قیامهت لای خوای گه وره ئه جرو پاداشته که ی ده بیننه وه، به
دلنیایی خوای گه وره زور بینایه به هه موو کرده وه یه ک که
نیوه ده یکهه و هه مووی ده بینیت.

(إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ)

{باوه‌رداری راسته‌قینه له مه‌لائیکه‌ت باشته‌ره}

به‌لام ئه‌و که‌سانه‌ی که ئیمانیا‌ن هیناوه‌و کرده‌وه‌ی چاکیان کردووه (کرده‌وه‌ی چاک ئه‌وه‌یه نیه‌تت بۆ خوای که‌وره بیت و بۆ ریا‌ت نه‌بیت، وه له‌سه‌ر سوننه‌تی پیغه‌مبه‌ر (ﷺ) بیت و بیدعه نه‌بیت)،

ئه‌مانه باشته‌ترین دروستکراوی خوای که‌وره‌ن، ئه‌بو هورپه‌ره (خوای لی رازی بیت) له‌گه‌ل کومه‌لکی تر له زانایاندا ئه‌م ئایه‌ته ده‌که‌نه به‌لکه له‌سه‌ر ئه‌وه‌ی که باوه‌رداران ئه‌وانه‌ی که ئیمانیا‌ن هیناوه‌و ئه‌هلی ته‌وحیدو یه‌کخواپه‌رستن و شه‌ریکیان بو خوا دانه‌ناوه‌و کرده‌وه‌ی چاکیان کردووه ئه‌مانه فه‌زلیان زیاتره به‌سه‌ر مه‌لائیکه‌ت، له‌به‌ر ئه‌وه‌ی خوای که‌وره ئه‌فه‌رموویت:

ئه‌م باوه‌رداران به‌شته‌ترین دروستکراوی خوان، واته: له جنیش باشته‌رن، ته‌نانه‌ت ده‌فه‌رموون: له مه‌لائیکه‌تیش باشته‌رن، هه‌ر که‌سی‌ک عیبا‌ده‌تی خوا بکات و شه‌ریک بۆ خوا دانه‌نیت و کرده‌وه‌ی چاک ئه‌نجام بدات ئه‌مانه لای خوای که‌وره له مه‌لائیکه‌ت به‌ریزترن.

۷۵

(رُسُولَا يَتْلُوا عَلَيْكُمْ آيَاتِ اللَّهِ مُبَيِّنَاتٍ لِيُخْرِجَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَمَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا قَدْ أَحْسَنَ اللَّهُ لَهُ رِزْقًا)

پیغه مبهری خوا (ﷺ) نایه ته کانی خوی گه وره تان به سهردا ده خوینیتته وه، که پروون و ناشکران، تا پیغه مبهری خوا (ﷺ) به هوئی نه و زیکرو قورئانه وه نه و خه لکه ی که ئیمانیان هینا وه شوینی ده که ون وه کرده وه ی چاک ده که ن دهر بکات له تاریکییه کانی کوفرو شیرک و تاوان و نه زانی بو پرووناکی و نووری ئیسلام و ئیمان و کرده وه ی چاک و زانست و زانیاری، وه هر که سیک ئیمان به خوی گه وره بینیت وه کرده وه ی چاک بکات،

(کرده وه ی چاک نه وه یه بو خوا بیت و بو ریا نه بیت، وه له سهر سوننه ت بیت)، نه و خوی گه وره ده یخاته ناو باخ و باخاتیکه وه له ناو به هه شتدا که جوگه له ی ئاو به ژیر دار و ماله کانددا دهر وات وه به نه مری و به هه میشه یی تیایدا ده میتنه وه،

وه خوی گه وره بزق و پروزی فراوانیان پی دهدات له هر شتیک که ویستیان لیبت و داوای بکه ن.

۷۶

(وَلْيَعْفُوا وَلْيَصْفَحُوا أَلَا تُحِبُّونَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ)

لَیْتان خۆشبین و چاوپۆشییان لی بکەن،
مەگەر ئێوە هەزناکەن خوداش لیتان خۆش بییت،
خودا هەمیشە گوناھبەخش و میهرەبانە.

۷۷

خراپە و تاوان ئەو کاتە عەیبە و خراپە ی پێ دەگوتریت کە
بە چاوی خۆمان ببینین،

نەک تەنھا ئەوەی ببیستین و بەس.
بەلام لەگەڵ ئەوەشدا ئیمان پێمان دەلێت:

تەنانت با ئەو چاوەشتان نەبیست کە خراپە ی پێ دەبینن.
با هەموو دیتنیکتان بە چاوی میهرەبانی و پاکی و بەرائەتە وەبیست.
جا ئەگەر هاتوو خراپە یەکیشتان بیست، ئێوەش دایپۆشن و
لەگەڵ خۆتان ببەنە ناو گۆر تاوەکو لەویدا بیست بە نووریک
و تاریکی خراپە و تاوانەکانتان بۆ نەهێلێت.

وەرە!

حەزەت لە بەھەشتە؟

ئەو دەزانى چۆنە؟

زۆر ئاسانە!

بەس ئەمەت لە ياد بىت و لەبىرى نەكەيت:

پىغەمبەرى ئازىزمان (ﷺ)،

دەفەرموويت:

[حب لأخيك ما تحب لنفسك]

ئەوھى بۆخۆت پىتخۆشە،

بۆ برا ئيماندارەكانىشت پىتخۆش بىت.

إن شاء الله دەچىتە بەھەشت.

تەنیا حاجى | Tanyahaji

Description

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

♥ چەنالىك تاييەت بە كىيىپ و بابەتى جياواز ♥

ئەم كىيىپە لەلايان سارا نامىق كراۋە بە pdf
يېۋىستى بە دوغايە دوغاي خىرى بۇ بىكەن

چەنالى

<https://t.me/tanyahaji7>

بۇ راۋبۇچون و پىسيار بۇ كىيىپ مەپىنرە

@tanyahaji22

ئەكاۋنت

<https://linktr.ee/tanyahaji22>

t.me/tanyahaji7

۷۹

خودا،

مروقی له قور دروستکرد،

له نزمایی،

له ریگای په یامه ئاسمانییه کان مه خلوqe شکومه نده که ی خوی،

له زهوی و قورده وه به رهو ئاسمان و بلندایی بهرز کرده وه.

به لام رورژاوا و چهپ،

زیاتر له و قورده دا رویان چواند و هرچی کیسه و خه و

هممه خستیانه دل و ژیان و کیانیه وه.

۸۰

دل و دروون به زانست ده ژینه وه و به نه زانی ده مرن،

جیاوازی زانا و نه زان وهک جیاوازی نینوان زیندوو و

مردووه، زانست نووره و نه زانی تاریکی، زانست نووره،

چونکه مروف به زانستی خودا ده ناسیتیت و لئی نزیک

ده بیته وه، زانست نووره، چونکه ریگه ی دروست و په را

بو مروف پویشن ده کاته وه، به بی بوونی زانست راوه ستان

له سهر راسته شه قامی ئیسلام نهسته مه.

زانست به خودا، زانسته به ناو و سیفه ته کانی خودا، یه کێک
له و ریگایانه ی له بهردهم مروقه بق زانست به خودا، ریگه ی
تیرامان و بیرکردنه وه له ئاسۆی دهروون و گهردوون،
تیرامان له زهوی و هه موو ئه و گیاندار و پرووهک و
بوونه وه رانه ی به سه ر ئه م هه ساره یه دا په رش و بلاون،
بیرکردنه وه له و نیعمه تانه ی ژیا نی مروقیان پێوه گرێدراوه،

له خور و مانگ و ئاو و هه وا و خۆراک،

نه م ریگه یه له قورئاندا به ریگه (بصر) ناوبراوه:

(أَوَلَمْ نَرَوْا أَنَّا نَسُوقُ الْمَاءَ إِلَى الْأَرْضِ الْجُرُزِ فَنُخْرِجُ بِهِ زَرْعًا تَأْكُلُ مِنْهُ
أَنْعَامُهُمْ وَأَنْفُسُهُمْ أَفَلَا يُبْصِرُونَ).

۸۲

له مونا جاته کانی پیغمبهری نازیزمان (ﷺ):

خودایه من داوای خوشه ویستی تۆ ده کهم، ههروهه
خوشه ویستی ئەو که سهی تۆی خوشه ویت و خوشه ویستی
ئەو کاره‌ی له خوشه ویستی تۆ نزیکم ده کاته وه.

(صحيح الترمذي للألباني)

۸۳

بناغه‌ی عیادهت

بریتییه له خوشه ویستی خودا،

به لکوو بریتییه له ته‌ن‌ها کردنه‌وه‌ی خودا به خوشه ویست و
هه‌موو خوشه ویستی بو خودا بیت و له‌گه‌ل ئەو که سینک و
شتیکی تری خوشنه‌ویت، به لکوو له‌پیناو ئەو هه‌موو که سینک
و شتیکی خوشبوویت.

ماحه بیه ت،

خوشه ویستییه بۆ

خودا و بۆ پیغمبهری ئازیزمان (ﷺ)،

خوشه ویستی پیغمبهر (ﷺ) خوشه ویستی خودایه، چونکه
ره سیله یه بۆ لای خودا و ناسین و گه یشتنه به خودا،

به شوینکه وتنی ئازیزمان (ﷺ) دهگهین به خوشه ویستی
خودا، مروف ئه گهر هه لېزاردن هه بیت، ناتوانیت شوینی
که سینک بکه ویت و خوشینه ویت!

۸۵

تەنھا زاتىك شايستە بىت بە دليپدان خودايە،

ئەو خالىق و پۆزىدەر و ھىدايەتدەرى مروۋقە، بۇ تەنھا چركەيەك
مروۋق بەبى خودا نازى،

پۇحى مروۋق لەلايەن خوداۋەيە و بە ھەمىشەيى تامەزرۋيە
بۇ گەپانەۋە بۇ لاي پەرۋەردگار، خوشەويستى خودا لە
ھەۋير و فيترەتى مروۋقدايە، پۇحى مروۋق بە ھاتنى بۇ سەر
ئەم ھەسارەيە لە خوداي خوى داپراۋە و تامەزرۋيە بۇ
گەپانەۋە.

۸۶

يەككىك لە خوشەويستىن مروۋقەكان لاي خودا كىيە؟

۱ ئەو كەسەيە زۇرتىن سوۋدى بۇ خەلكى ھەبىت.

تۆ سوۋدت بۇ كى ھەيە؟

قال رسول الله (ﷺ):

[إن الله رفيق يحب الرفق الأمر كله.] (ابن ماجه)

واته: خوښه ويست صهلات و سهلامی خودای له سهه ر بیت
دهفه رموویت: خودا خوږی به بهزهیی و نهرم و نیان و
میهره بانه،

له ههرچی کار و فه رمانیشه نهرم و نیانی و میهر بانی پینخوښه.

پیغه مبهری نازیرمان دهفه رموویت (ﷺ):

هر کاتیک هه ستایت نوێژ بکهیت، نوێژیکی مالئاوا ییانه بکه!

[أذكر الموت في صلاتك.]

له نوێژه کانتدا یادی مردن بکهوه،

وابزانه مردوویت،

وابزانه له تیو کفنی سپیدایت،

وابزانه گه یشتیه نیو گورا

۸۹

زۆربهى قسهى خەلكى سوودى نىيه،

زۆربهى هەره زۆرى.

ئەى خوداى گەوره و مېهرەبان، كام قسهيه زۆر به سووده؟
 (لَا خَيْرَ فِي كَثِيرٍ مِّنْ نُّجْوَاهُمْ إِلَّا مَنْ أَمَرَ بِصَدَقَةٍ أَوْ مَعْرُوفٍ أَوْ
 إِصْلَاحٍ بَيْنَ النَّاسِ، وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ فَسَوْفَ
 نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا)

وشە و گوڤتارى ئەو كەسە بەسوودە و كەلكى هەيه كە بە
 وشە جوانەكانى خەلكى ھان دەدات بۆ خىر و سەدەقە و
 خەشەين.

ئەو دەيه قسهى خىر و چاكە،

خودا وا دەفەرموويت.

۹۰

پیغه مبهری نازیرمان (ﷺ)،

روو دهکاته همووتان،

پیتان دهلیت :

[بلغوا عني ولو آية]

همووتان له دواي من، وهکوو من، دینه که تان بگه یه نن به
خه لکی،

نه گهر به ئایه تیکیش بیت.

له گهل کییه تی؟

همووتان...

هر که سینگ به رده وام،

له هه موو هه لسوکه وته کانی ژیانیدا،

له گوفتار و پهفتاریدا،

له مامه له کردن له گهل خیزان و خانه واده کهیدا،

له کرین و فروشته کانی و له ته وای ژیانیدا، پیغه مبهری
نازیز (ﷺ) نه کاته پیشهنگ و سه رمه شقی خوی، ئه و نه کاته
پینوانه بو ژیان و هه لسوکه وته کانی خوی؛

به زانا و تیگه یشتوو له دین هه ژمار ناکریت!

۹۲

ناگادار به!

وا بیرنه که یته وه غه فله ت گوناھ و تاوان بیت، به لکو سزایه که له
دهره نجامی نه و گوناھ و تاوانانه ی کردووته، تووشت هاتووه.

مه گهر له و سزایه خراپتر هه یه که زیکر و

یادی خوی لی مه حرووم کردووی!

۹۳

فه خری کائینات (سَلَامَةُ) فهرمووی:

پهروه ردگار سه رپشکی کردم له نیوان شه فاعه تکردن و
نیوانی نه وه ی که نیوه ی نوممه ته که م بچن بو به هه شت.

به لام من شه فاعه تکردنم هه لبرارد چونکه شه فاعه ت پیویستتر
و گشتگیرتره.

ئیوه وای ده بینین که نه مه بۆ برواداره له خواتر سه کانه؟

نه خیر، به لکو بۆ نه و که سانه یه که زور له گوناھ و تاوان
پوچوون.

۹۴

(لَيْسَ الصَّادِقِينَ عَنْ صِدْقِهِمْ)

واته: تا له پوژی دوايي، په روهردگار پرسىار له راستگويان
بكات دهرباره ي راستگويايه كه يان
(مه به ست له پيغهمبه ران دهرباره ي گه ياندى په يامه كه يان)
چ جاى ليپرسينه وه له كاره ناراست و دروكانى ئيمه!

۹۵

پيغهمبه رى نازيزمان (ﷺ) له حه ديسيكي قودسيده ده فهرموويت:
خوای گه وره به حه زره تي داوودى (عليه السلام) فهرموو:
ته ي داوود ئه وانه ي پشتيان له من كردووه ئه گهر بيانزانيا
چه ندېم پيخوشه بگه رينه وه تاوه كو منيش ميهره بان و
ليخوشبوو بم له گه ليان. وه چنده تامه زرؤم تاوه كو ته ركي
گونه و تاوان بگهن، بيگومان له خوشيدا دهمردن و ئوقره يان
لي ده برا بؤ خوشه ويستى من. ته ي داوود ئه مه ويست
و خوشه ويستيمه به رامبه ر ئه و كه سانه ي كه پشتيان ليم
مه لكردووه، ته ي ده بيت ويست و خوشه ويستيم بؤ ئه وانه ي
كه روويان تيكردووم چؤن بيت!

پىغەمبەرى ئازىز مان (ﷺ) دەفەرموۋىت:

ھەموو ئوممەتم دەچىتە بەھەشت، تەنيا ئەۋەى نەيەۋىت.

ھاۋەلانى رېزدار غەرزىان كرد:

جا ئەى خۇشەۋىستى خۇدا (ﷻ) كى ھەيە نەيەۋىت؟

خۇشەۋىستمان (ﷻ) فەرموۋى:

ھەر كەسىك گويىرايەلى من بكات دەچىتە بەھەشت. ئەۋەشى

كە سەرپىچىم بكات ديارە كە نايەۋىت.

۹۷

پينغه مبهري په حمهت (ﷺ) دهغه رموونيت:

ژيان و وهفاتم خير و بهر هكه ته بوتان،

كه له ژياندام له گهلم ددوين و له گهلتان ددويم.

ته و كاته ي وهفاتيش دهكهم، په روه ردگار هه موو كرده وه كانتانم
نیشان ددهات. جا گهر خير و چاكه ي تيدا ببينم شوكرانه ي
خوداي له سهر دهكهم، گهر خراپه و گونا هيشي تيدا ببينم
داواي ليخوشبوونتان له خودا بو دهكهم.

(نيمامي به ززار پيوايه تي كردووه.)

خۆشه‌ویستمان (ﷺ)

پێنیشانده‌ری راسته‌قینه‌یه‌ بۆ خۆشه‌ویستی خودا و ڕیگا‌که‌ی
ئه‌و و شوێنێی هه‌ل‌گرتنی گه‌یشته‌ به‌ خۆشه‌ویستی خودا:

(قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ
وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ).

خه‌م خواردن

ده‌که‌کان لاواز ده‌کات،

زیان به‌ ئیراده‌ ده‌که‌یه‌نیت،

وه‌ هه‌یج شتێک له‌وه‌ خۆشه‌ویستر نییه‌ لای شه‌یتان

که‌ باوه‌رداریک به‌ غه‌مباری بیه‌نیت.

۱۰۰

مهر که سینگ خودا بناسیت،
 زور شهرمی لی دهکات و زور لئی
 دهرسیت و زوری خوشی دهویت!
 کاتیک ناسینی خودا زیادی کرد ئه وه شهرم و ترس و
 خوشه ویستی زیاد دهکات!
 ههتا زیاتر خودا له دلت گه وره بیت،
 شته کان له چاوت بچوو کتر ده بنه وه!

(كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْأَبْرَارِ لَفِي عَلَيِّنَ * وَمَا أَذْرَاكَ مَا عَلَيُّونَ *
كِتَابٌ مَرْقُومٌ * يَشْهَدُهُ الْمُقَرَّبُونَ * إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ * عَلَى
الْأَرَائِكِ يَنْظُرُونَ * تَعْرِفُ فِي وُجُوهِهِمْ نَضْرَةَ النَّعِيمِ * يُسْقَوْنَ
مِنْ رَحِيقٍ مَخْتُومٍ)

ئاگەدارىن! كارنامەى چاكان لە جىگايەكى زۆر بەرز و بلندايە
لە بەهەشت، جا تۆ چووزانىت ئەو جىگا بەرزە چىيە؟ نامەيەكى
سەر بە مۆر و لۆكە و خىرى تىدايە، فريشه نزيكهكانى خودا
دەيكەنەو و دەيبىنن و ئامادەى دەبن، واتە نامەى كردهوكان
لاى فريشتهكان هەلگىراو. بەراستى چاكان لەناو خوشيى
و بەهرەيەكى ئىجگار زۆردان لە بەهەشتدا. لەسەر كورسى
و قەنەقە پازاوەكانى بەهەشتدا دانىشتوون و تەمەشاي ئەو
هەموو نازو و نىعمەت و بەهرەى بەهەشت دەكەن كە
بۆيان ئامادە كراو. لە پوو خسارياندا پوو گەشيى و خوشى
بەهەشت دەيبىن و دەزانىت لە شەرابيكي پاك و ساف و
سەرمۆريان پىدەنۆش،

واته: دهستی هیچ که سیکي لی نه که وتوو و چاکان خویان
سهره که ی لاده بن.

ناتهمیه عاقبت و پاداشتی چاکه کاران.

❁ ۱۰۲ ❁

ژیانئیکی کهم و کورت خایه نی دنیا،
ئه وهنده ناهینیت ئیمه خوومان تووشی سزایه کی هه تا هه تایی
بکهین!

سزای خودا، له هه موو سزایه کان گه وره تره،

ئاممان با ته و به بکهین،

با بکه پئینه وه،

با به خوماندا بچینه وه...

خرابه و تاوان هیچ سوودیکی نییه بۆمان،

نه له دنیا، نه له نیو گۆر، نه له قیامهت.

ئه وهی سوودی ههیه، ته نها ئیماندارى و چاکه کاریه.

❀ ۱۰۳ ❀

(وَلَا تَهِنُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَنْتُمُ الْأَعْلَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ)

سست و بىھېز مەبن، زویر و خەمبار مەبن، ئىۋەن كە لە
خەلكى تر بەرزترن،

ئەگەر ئىمانتەن بە خۇدا و پىغەمبەر (ﷺ) ھەبىت و ئەۋا دۇنيا
بىن كەۋا سەركەۋتەن لە خۇداۋەيە.

۱۰۴

(إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ)

ئیماندارى راسته‌قىنه تهنه‌ئو که‌سانه‌ن کاتیک که یادی
خوای که‌وره‌یان له‌لا نه‌کریت و ناوی خوای که‌وره‌یان لا
دینیت دلّیان ده‌ترسیت و دیته له‌رزین، وه کاتیک بیه‌ویت
تاوان بکات پیی بلّیت:

له‌خوا بترسه، دلی ده‌ترسیت و دیته له‌رزین

(وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ آيَاتُهُ زَادَتْهُمْ إِيمَانًا)

وه کاتیک که ئایه‌ته‌کانی خوای که‌وره‌یان به‌سه‌ردا
خویندریت‌وه ئیمان‌یان پیی زیاد نه‌کات،

(ثم ئایه‌ته به‌لگه‌یه له‌سه‌ر نه‌وه‌ی که ئیمان زیاد ده‌کات و
که‌م ده‌کات)

(وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ)

وه تهنه‌ئا پشت به‌خوای که‌وره‌ نه‌به‌ستن و کاره‌کانیان تهنه‌ئا
به‌خوای که‌وره نه‌سپێرن.

۱۰۵

(قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكَ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَن تَشَاءُ وَتَنزِعُ الْمُلْكَ مِمَّن تَشَاءُ وَتُعِزُّ مَن تَشَاءُ وَتُذِلُّ مَن تَشَاءُ ۖ بِيَدِكَ الْخَيْرُ ۖ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ)

ئەي پەيامبەر (ﷺ) بلى:

ئەي پەروردگار تەنها تۆ خاوەنى هەموو مولکەکانى،
مولک بە ھەر کەسێک دەبەخشى کە ویستت لى بێت، وە لە
ھەر کەسێکى وەردەگریتەو وە کە ویستت لى بێت، وە ھەر
کەسێک بە عیززەت دەکەى کە وویستت لى بێت، وە ھەر
کەسێک زەلیل دەکەى کە ویستت لى بێت. خێرو چاکە تەنها
بە دەستى تۆیە، وە بە دلنایییەو وە ھەر تۆ تواناو دەسەلاتت
بە سەر هەموو شتێکدا ھەیە.

۱۰۶

دلنیا به

و نیمانت هه بیت،

خودا،

چاره ی هه موو کیشه و خه م و دلته نگیه کانتته!

۱۰۷

ته واره و جودته وه باوه رت به وه هه بیت،

خودا، له و جیگایه ی ریگا نییه، ریگات بو ده کاته وه و هیدایه تت
ده دات.

ئه وه ی پیویسته ئه وه یه بزانیته!

ئه و، ده بینیت، ئه و ده زانیته، ئه و ده توانیت.

❁ ۱۰۸ ❁

خودایا...

چون نا ئومید بَم،

له کاتیکدا تو مه عبود و ئومیدی منیت؟!

❁ ۱۰۹ ❁

خودایه

ئه گهر پوژیک،

له بیرم کرد خودایه کی میهره بانم ههیه،

تو له بیرم مه که که بهندهیه کی لاواز و بچووکت ههیه.

۱۱۰

چاره نووس و کوتایی هه موو مروفتیک
 گه یشتنه وهیه به خودا،
 که واته دلت به کهس مه ده و
 هه ره له سه ره تاوه دلت به خودا بسپیتره.

۱۱۱

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ وَلَا
 تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَبِ بَعْضُكُم بَعْضًا أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَن يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ
 مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَّحِيمٌ

{گومانی خراپ به یه کتر مه بهن}

ئه ی باوه پداران خۆتان دوور بخه نه وه له زوریک له گومان،
 به تاییه تی گومان بردنی خراپ به کهسانی چاک له بهر ئه وه ی
 هه ندیک له گومان بردن تاوانه،

پیغه مبهری ئازیزمان (ﷺ) ده فهرموویت: (ئاگادارتان ده که مه وه
 له گومان بردنی خراپ چونکه درۆترین قسه یه).

{جاسوسی له سهر یه کتری مه کهن}

وه جاسوسی له سهر یه کتری مه کهن،

(ته جه سوس) زیاتر بو خراپه به کاردیت،

(ته جه سوس) زیاتر بو چاکه به کار دیت،

وه کو پیغه مبه ر یه عقوب (سه لامی خودای لیبت)

به کوره کانی فهرموو: برۆن (ته جه سوس) بکه ن له یوسف
و براکه ی،

وه غه یبه تی یه کتری مه کهن، باسی برایه کت بکه ی به شتیک
که تیایدا بیت و پی ناخوش بیت ئه وه غه یبه ته، وه ئه گهر
تیایدا نه بیت ئه وه بو هتانه و گهره تره،

خاتوو (عائیشه) ته نها به خاتوو (صفیه) ی وت: بالا کورته،
پیغه مبه ری خودا (ﷺ) فهرمووی: (قسه یه کت کرد ئه گهر
بیکه یته ناو ئاوی ده ریاهه بو گه نی ده کات)،

ئایا یه کیک له ئیوه پی خوشه گوشتی براکه ی بخوات به
مردوو یه تی؟ ئه و که سه یش که لیره نییه وه ک ئه وه وایه
مردوو بیت و ناتوانیت به رگری له خوی بکات، ئیوه پیتان
ناخوشه و لاتان بیژیندراوه، وه ئیوه ته قوای خوای گهره
بکه ن به راستی خوای گهره زۆر ته و به ی ئه و که سانه قبول
ئه کات که ته و به ئه کهن،

وه زۆر به رحم و به به زه ییه.

(تِلْكَ الدَّارُ الْآخِرَةُ نَجْعَلُهَا لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ
وَلَا فَسَادًا وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ)

{به هه شت بۆ خۆبه که مزانانه}

خوای گه وره ده فەر موویت:

به هه شتمان بۆ که سانیک داناوه که خویان به گه وره نازان
له سهر پووی زه ویداو لووتبه رز نین وه ئاشووب ناگیرن
و مالی خه لکی به ناحق ناخۆن، وه سهره نجامیش هه ر بۆ
ئهو که سانه به که ته قوای خوای گه وره ئه که ن.

گرنگ نییه پووبه پووی چ کیشه به ک بوو ته وه،

پیویسته ئه وه بزانیته تو دروستکراوی خودایت و ئهو تۆی
خۆشده ویت.

ته وه کولت به خودا بیته و دلیابه هیچ کاتیگ تو له بیر ناکات.

۱۱۴

ته قوا چیه و مۆتته قیی کییه؟

ته قوا، واتا خو پاراستن له خراپه، وازهیتان له گوناھ نه به زاندنی
سنوورو قه دهغه کانی شهرع، یاسا،

مهروه ها پیشیل نه کردنی ماف و ئازادییه کانی خه لک.

مۆتته قیی، واتا که سیکی خو پاریز له سنوور و
قه دهغه کراوه کان، که سیکی دوور له گوناھ به هوش و بیر،
به چاوه کانی، به گوێچکه کانی، به زمانی، به دلی، به دهست و
دهسه لاتی، به قاچه کانی، به ههسته کانی، خو پاریز له گوناھ و
سه رپیچی و تاوان، به ته واوی و جوودی.

۱۱۵

هیچ کاتیک له مردن مه ترسه،

به لکوو له وه بترسه تا نه و کاته ی زیندوویت،

دوو شت له ناخی تووه بمریت به ناوه کانی

«ئیمان و ئینسانیهت».

۱۱۶

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ

ئەي باوەرداران ئیتوە پشت بە ئارام گرتن و نوێژ بێهستن
بەرامبەر ئەو بەلا و ناخۆشیانەی کە رووبەرووتان ئەبێتەو،
بەپراستی خوای گەورە لەگەڵ ئارامگران دایە بەوێ سەریان
دەخات و پشتیوانیان دەبێ و یارمەتیان دەدات.

ئیمانداران، لە ژياناندا کاتێک تووشی بەلا و پێشھاتێکی
ناخۆش و سەخت دەبن، تەنھا پشت بە ئارامگری و نوێژەو
دەبەستن، ئارامگرتن و نوێژکردن، هێز و خۆپاکی
نۆریان پێدەبەخشێت.

۱۱۷

(مرّوف)

ئەو بونەوەرەیه که له دەرەوێ ناگۆرێدریت،
دەبی له ناخ و دل و دەروونەوێ
دەست بۆ چاکسازی و گۆرانکاری خۆی بیات.

۱۱۸

قال رسول الله (ﷺ):

[إِنَّمَا بُعِثْتُ لِأَتَمِّمَ مَكَارِمَ الْأَخْلَاقِ.]

واتە: خۆشەویستمان سەلات و سەلامی خودای لەسەر بیت
دەفەر مووێت:

بێ گومان من بۆ ئەوێ نێردراوم تا پەوشتە بەرز و بەرێز
و جوانەکان تەواو بکەم.

۱۱۹

قال رسول الله (ﷺ):

[أربعٌ إذا كنَّ فيك فلا عليك ما فاتك من الدنيا حفظُ أمانةٍ
وصدقُ حديثٍ وحسنُ خلقٍ وعِفَّةٌ في طُعْمَةٍ]

پیغهمبه‌ری نازیزمان (ﷺ) ده‌فه‌رموویت:

چوار شت نه‌گه‌ر تیتدا هه‌بوو ئیدی گوئی به هیچ شتیک مه‌ره
که له‌دونیا‌دا له‌ده‌ستت بچیت، یاخود بییه‌ش بیت لئی:

یه‌که‌میان پاراستنی نه‌مانه‌ت، دووه‌میان راستگوویی له‌قسه‌دا،
سێیه‌میان باشیی و جوانیی له‌ره‌وشت و له‌روواله‌دا،
هه‌واره‌میان پاکی و هه‌لالی له‌قووت و خوراکدا.

۱۲۰

قال رسول الله (ﷺ):

[إِنَّ اللَّهَ بَعَثَنِي رَحْمَةً وَهَدًى لِلْعَالَمِينَ]

پیغهمبه‌ری نازیزمان (ﷺ) ده‌فه‌رموویت:

من نیردراوم به ره حمهت و هیدایهت و رینماییکار بو سه رجه می
بوونه وهران.

ئه م فه رمایشته شیرینه، دوو ره وشت و ئه رکی خوشه ویستمان
(پیده ناسینیت).

یه که میان (ره حمهت):

که بو هه موو مه خلووقاته به گشتی له گروهی (مرووف
و فریشته و جنوکه و ئاژه ل و ته نانهت دارو دره ختیش)
چونکه چون ئه رک و مافه کانی بو مرووفه کان ده ستنیشان
ده کرد، به هه مان شیوهش مافه کانی ئاژه لانیشی دیاری ده کرد
له سه ر خاوه نه کانیا، هه م له تیرکردنیا له خوراک و ئاو و
شوینی حه وانه وه یا، هه م له لینه دان و باری گران نه خسته
سه رپشتیا، ئه وه جگه له وهی که فه رمانی به جه نگاوه رانیش
ده کرد دارو دره ختی دوژمنانیش نه برنه وه.

دووه میان (رینیشاندهر - رینماییکار): نازیزمان (پیشه)، یه کپارچه
هیدایهت و رینماییه بو گروی (ئاده میزاد و جنوکه) بو
خسته سه ر پیکای هیدایهتی ئیلاهی و به خته وه ربوونیا له
دوینا و دواپوژدا.

۱۲۱

کاتیک که سیک ده که ویته نا ئومیدییه وه، ته نانهت هیزو توانای
توبه کردنی نامینیت، چونکه زور ههست به خراپی دهکات
له باره ی خویه وه و دهیه ویت واز بهینیت.

توبه کردن پیوستی به هیوا و ئومیده،

هیوا و ئومید به لیخوشبوون و پهحمی ئیلاهی. نه گهر هیوا
و ئومیدت نه بوو،

هیچ هاندرو پالنه ریکت نابین بو توبه کردن.

نهمهش نه و شتهیه شهیتان دهیه ویت و مه به سستی. چه شنی
بیرکردنه وه کی به رده وامه،

بیرکردنه وه له هه موو هه له یه ک که نه نجامتداوه، ناراری
داویت و بیرکردنه وه له هه موو شتیکی نازار به حش که له
را بردو و تدا

پروویداوه. به رده وام دووباره ده بیته وه، بوچی؟

بو نه وه ی تیکتیشکینیت و بتخاته نا ئومیدییه وه

۱۲۲

قال رسول الله (ﷺ):

[أَفْضَلُ الْإِيمَانِ الصَّبْرُ وَالسَّاحَةُ]

خوشه ویستمان (ﷺ) دهفه رموویت:

باشترین باوه و باوه‌رداری کردن بریتییه له ئارامگرتن و
سینه فراوانی و لیووردهیی به دل و دهروون.

۱۲۳

قال رسول الله (ﷺ):

[اتق الله حیثما كنت، وأتبع السيئة الحسنة تمحها، وخالق الناس
بخلق حسن]

پیغه مبه‌ری ئازیزمان (ﷺ) دهفه رموویت:

هه‌موو کاتیک و له هه‌رکونییه‌ک بوویت،

له خودا بترسه و پاریزگاری سنوور و فه‌رمان و قه‌دهغه‌کانی بکه...

له دوا‌ی هه‌ر خراپه‌یه‌کتدا چاکه‌یه‌ک بکه، ده‌یس‌ریته‌وه... له‌گه‌ل
خه‌لکیشدا به جوانترین په‌ه‌شت، په‌فتار و هه‌لسوکه‌وت بکه.

۱۲۴

قال رسول الله (ﷺ):

[ألا أخبركم بأحبكم إليّ وأقربكم مني مجلساً يوم القيامة؟
فأعادها مرتين أو ثلاثاً. قالوا: نعم يا رسول الله! قال: أحسنكم
خُلُقًا]

پەيامبەرى خۆشەويستمان (ﷺ) دەفەرموویت:

ئایا ھە والتان ب دەمى بە خۆشەويستترین و نزیکترین کەستان
لە ھاورپیھەتی و مەجالىسم لە پۆژی دوايیدا؟ (سى جار ئەمەى
فەرموو)، ھاوھەلانی پێزدار وتیان بەلى ئەى پینگەمبەرى خودا
(ﷺ).

فەرمووی ئەو کەسەتان کە زۆر پەوشت جوان و چاکە.

۱۲۵

ثیمان و ئەخلاق،

مامەلەى جوان و پەوشتى بەرز،

گرانبەھاترین سەرمايەى ھەر موسولمانیکن.

۱۲۶

مرؤف،

به به ژن و بالای نا، به ته مه نیشی نا،

به دل و دهروون و

ئیمان و ئه خلاق و ئه وین و ئیراده ی مه زن و گه وره یه.

۱۲۷

شکومه ندی مرؤف

له رهوشتیدا خوی دهرده خات،

رهوشت ناسنامه ی مرؤفه،

رهوشت، دهرخه ری ناخی مرؤف و سه لمینه ری که سایه تی

راسته قینه ی ئه وه.

❁ ۱۲۸ ❁

که ورهیی مروځه باشه کان له وهیدایه،
دهیانتوانی باشن نه بن و باش بوون.
بچووکی مروځه خراپه کانیش له وهیدایه،
دهیانتوانی خراپ نه ب و خراپ بوون.

❁ ۱۲۹ ❁

نه گهر مه حبه بهت و خوشه ویستی خودا
و پیغه مبهری نازیز (ښه)،
له جیاتی د هوا و دهرمان به خه لکی بدهن،
کاریکی دروست و تهن دروستان کردووه.

۱۲۰

به یارمستی

ره‌رشت و دلسوزی و خوشه‌ویستیتان،

برونه نیو دلی خه‌لکی و

بو همه‌میشه تیایاندا بمینته‌وه.

۱۲۱

خسودا

هه‌رگیز به دهستی خالی جیت ناهیلیت.

جینگای هه‌موو ئه‌و شتانه‌ت بو ده‌گریته‌وه که له ده‌ستت داوون.

که‌ر داوای لیکردیت شتیک دابینیت،

ئه‌وه له‌به‌ر ئه‌وه‌یه که ده‌یه‌ویت شتیکی که‌وره‌تر هه‌لبگریته‌وه.

۱۳۲

دەزانىن ئامانجى ھەموو ئايىنەكان ئەو ھە بوو ناو دەدى
 مرقۇف بىيات بىت، بۇ ئەو ھەى ئەو مرقۇفە بىتوانىت دەرەو ھەى
 بىيات بىتەو،

لە ھەموو پەرتووكە ئاسمانىيەكان و بە تايىبەتەش لە ناو
 قورئاندا خودا (جل جلاله) پىداگىرىي لەسەر ناخى مرقۇف
 كىرەو، ئەگەر ھاتوو ناخى مرقۇفەكە گۇرا ئەو كاتە دەرەو ھەى
 مرقۇفەكەش بە شىو ھەىكى ئۆتوماتىكى دەگۇرىت، ئەگەر
 ناو ھەى ئەو مرقۇفە نەگۇرا ئەو ئەو ھەى دەرەو ھەى دەيكات
 ھەموو نىمايش و پروالەت و دىپلوماسىيەتە.

۱۳۳

ئەو كەسەى دەزانىت كە ھەلەت كىرەو،

بەلام دىسانەو بەرگىت لىدەكات،

ئەو بزانە يان دايكتە يان عاشقتە.

۱۳۴

«الْحَمْدُ لِلَّهِ»

بۆ هه‌ر شتێک که هه‌یه و هه‌ر نیعمه‌تێک که لیمان ناگرێته‌وه،
بۆ داپۆشین و لیخۆشبوونی گونا‌هه‌کانمان، بۆ که‌مکردنه‌وه‌ی
ئازاره‌کان، بۆ ئه‌وه‌ی که کاریک ناده‌یت به‌سه‌ر شانماندا که
له‌توانماندا نه‌بێت.

سوپاسگوزارین که به‌لێنت پێداوین،
بۆ هه‌موو ده‌ردێک ده‌وا ده‌نێریت.

(إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا).

۱۳۵

[إذا لم يكن انسان في نفسه خير،

لم يكن للناس فيه خير.]

هه‌ر که‌سێک خێری بۆ نه‌فسی خۆی نه‌بوو،

(زه‌ره‌ری به‌ دونیا و قیامه‌تی خۆی که‌یاند)، ئه‌وه‌ ئه‌و که‌سه

قه‌ت خێری بۆ خه‌لکیش نابێت.

۱۳۶

ھەر گوناھىك بەھۇى شەھۈت و ئارەزووى نەفسەۋە
كرايىت، ئۈمىدى عەقۈوى لى دەكرى. بەلام گوناھىك بەھۇى
خۇ بەزلانين و فەخر بەسەر خەلكدا و تەكەبۇرەۋە بكرى،
زەھمەتە خۋاى گەرە لەو گوناھە خۇش بىيت. بۇ وىنە
و مىسال، گوناھى حەزرەتى ئادەم، بەھۇى ئارەزووى
نەفسەۋە بوو، خۋاى گەرە عەقۈوى كرد و لىي خۇشبوو،
بەلام گوناھى شەيتان بەھۇى خۇ بەزلانين و تەكەبۇرەۋە
بوو، لە قايى پەھمەت دەرگرا و توقى لەغەتى لە گەردن
كرا.

۱۳۷

خودای گه وره دوو نیعمه تی داوه به ئوممه تی پیغه مبه ری
 فه خری عالهم (ﷺ) تا ئیستا نه یداوه به هیچ ئوممه تیکی تر.
 به که میان ئه و ئایه ته یه، که خودای موته عال، له سورهی
 به قهره دا فهرموویه تی:

(فَاذْكُرُونِي اَذْكُرْكُمْ)

ئیه یاد و زیگری من بکه نه وه، منیش یادتان ده که مه وه،
 نیعمه تی دووه میان ئه و ئایه ته یه که له سورهی غافردا
 فهرموویه تی:

(اَذْعُونِيَ اَسْتَجِبْ لَكُمْ)

ئیه دوعا بکه ن و لیم بیارینه وه دوعاتان گیرا ده که م و
 وه لامتان ده ده مه وه و مه حرومتان ناکه م.

۱۲۸

هیچ توویشوو و زەخیرەیه ک بو دنیا و قیامەتی ئینسان
لە پەرەیزکاری (تەقوا) باشتەرنییە، هیچ شتیک لە بێدەنگی
جوانتر نییە، هیچ دۆژمنیک لە جەهل و نەزانین دۆژمنتر
نییە، هیچ دەردیکیش لە درۆ خەرابتر نییە.

۱۲۹

(لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ
اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ)

هەرگیز ناکەنە پلە ی پاکیی و چاکیی و چاکەکاری، تا لەو
نەبەخشن کە زۆر خوشەویستە لاتان.

هەندێ جار خودا، داوای بەخشینی ئەوەمان لێدەکات کە شیرینە و
چێژەکەی چۆتە ناخمان و ڕەگی داکو تاو، ئەو ئازیزە، هەم
پێی خوشە ئێمە بالا بین بە بەخشینەکانمان، هەم نایەویی جگە
لەخۆی مەحبوووییکی بێ ئەندازە شیرین هەبێت لە ناخمان

(مال بێ یان منال، خێزان بێ یان پلە و پایە و پارە، جاھو جەلال
بێ یان ناو و شۆرەت یان هەر شتیکێ تر کە دواجار لە ڕێژەی
مەحەببەتی خوا کە مەبکاتەو لە ناخ و وجوودی مەروڤەکاندا)

ئەو تەنەت ھەزناكات لەخۇشە وىستىشدا شەرىكى ھەبىت
لەناخى كەسە نەزىكەكانى خۇيدا.

۱۴۰

بۇ تىگەيشتىن لەژيان، پىۋىستە مردن بناسىن و ۋەك
پىۋىستىيەكى ھەتمىي بۇ مروڧ سەيرى بگەين، ئەو ھەرگىز
ناخۇش و لەدل بىزراۋ نىيە ئەگەر ۋەك ھەقىقەتى خۇي
لىنى ھالىي بىن، مەگەر مردن پەنجەرەيەك نىيە بۇ داخستى
ژيان؟ مەگەر دەرگايەك نىيە بۇ چوونە خزمەتى خوداۋ
نەمرىي و دەستكەۋتنى بەخششە گرانبەھا مەعنەۋىيەكان؟
مەگەر رىنگايەك نىيە بۇ گەيشتىن بەئازىزترىنى ئازىزان و
لەپىشەۋەي ھەموۋانىش پىغەمبەرەن و صدديقين و شوھەداۋ
صالحين و ئەۋلىياۋ ئەتقىاۋ ئەصفيا؟ مردن ئەو رووبارە
روونەيە، كەتپۋىتى رۇحى مروڧ بۇ ئەبەد دەشكىنى، مردن
كتىپىكە دەبىي خۇشحالانە بىخوينىنەۋە، نەك لىنى راکەين و
پشتگوۋىيى بخەين، مردن ۋانەيەكەۋ ئۈستادىكى پىرو ھەكىمە
بۇ ئامۇژگارىيى و موراجەعەۋ خۇخپکردنەۋەۋ بەفرىاي
خۇ كەۋتن، مردن، دىۋە جوانەكەي ژيانە، دەرگاۋ رىگاي
گەيشتىن بەئازىزترىنەكانە.

۱۴۱

بههشت و دۆزهخ

وان له دهروون و دل و گیانی خۆماندا،

واته له بههشته بچووکهکهی دلی خۆمانهوه دهتوانین
به رهو بههشتی فراوان و نهمر و نه براوهی دواپۆژ برۆین،
مروقی ناباش به دۆزهخه گهرم و سوتینه رهکهی ناخ و
ویژدانی خۆی دهزانییت سهرهنجامی ئهو دۆزهخی ههلاههلا
و هه میسهیه.

۱۴۲

وشهی پاکژی له زمانی عهرهبی (تزکیه) ی بو داندراوه،
پاکژی زانستیکی بهرز و مهزنه، به لکو کرۆک و کاکلهی
سهرجهم زانسته کانه، ئهم زانسته بنهما و ریسای تایبته
به خۆی ههیه، سهره تاکه ی له مروف ناسیه وه دهست
پێ دهکات و کوتاییه کهشی گه یشتنه به ده ریای ئارامی و
لاوازبوونی کۆی ئهو چهز و غهریزه شه پرانگیزانه ی له ناخی
مروف ریشه یان داکوتیه.

۱۴۳

نه گەر له زهمه نی پیغه مبه ری خوشه ویست (په)

(۳۶۰) بت هه بوو بیت له مه ککه، ئه مرق ئه و خه لکه به سه دان
بت و سه نه میان له دل و دهروون مه وجووده، بویه ئه مرق
له هه موو سه رده میک زیاتر پتو یستمان به و خوشه ویسته و
په یامه که ی هه یه (په).

۱۴۴

پیغه مبه ری ئازیزمان (په) ده فهرمو ویت:

کاتیک به هه شتیه کان ده چنه ناو به هه شته وه، خوی گه وره
لنیان ده پرسیت:

حه زتان له چیت هه یه، تا بتانده می؟

ئه لین: په روه ردگار! مه گەر پوو مه تت گهش و سپی
نه کردووین و، پوو سوورت نه کردووین؟! مه گەر
نه تخستوینه ته به هه شته وه و، له ئاگری دوزهخ بزگارت
نه کردووین؟

ئیترا چی هه یه له وانه زیاتر بیت؟!

ئینجا په رده له نیتوان دا هه لده گیریت و، به چاوی خویان
خوای گه وره ده بینن.

ئیترا له سه یرکردنی په ورو درگار تیرنابن و، شتیکیان
نه دراوه تی که لایان خوشتر بیت له وهی که خوای گه وره
ده بینن.

(رواه: موسلم و ترمذی).

۱۴۵

مندالینکیان هینایه خزمه تی پیغه مبه ر نازیزمان (ﷺ).

که گه وره بووبوو به لام هینشتا زمانی نه گرتبوو.

پیغه مبه ر نازدار (ﷺ) به منداله که ی فهرموو: من کیم؟
یه کسه ر وتی: «رسول الله»

واته: تو پیغه مبه ری خوات!

به م جوړه خودای گه وره زمانی به ردا.

(رواه البیهقی فی الخصائص الکبری)

❁ ۱۴۶ ❁

له جیاتی ئه وهی به دوای حه قیقهت دا بگه ریت،
 ئه وهی وا حه قیقهت نییه له میشتک فرینده دهره وه،
 ئه وهی ده میتیتته وه حه قیقهته.

❁ ۱۴۷ ❁

به کینک له نزا موباره که کانی
 پیغه مبه ری خوشه ویستمان (ص) ئه وهیه ده فهرموویت:
 خودایه...

په نات پی ده گرم له زانستیک که بی سوود بی و له نزایه ک
 گیرا نه بی و له دلێک ملکه چ نه بی بو فهرمانی خودا و له
 نفسیک شکورنه بی و قه ناعه تی نه بی.

۱۴۸

ئه و پینج حیکمه ته ی هه موو ئاینه کان تیایاندا به شدارن:

- قسه کردنت له پیوستیدا بیت.

- له برسیتیدا نان بخۆ.

- هه رکات خه و داگیری کردی بخه وه.

- داوینت پاک رابگره جگه له ریگهی خۆی.

- به ریزه یه کی تاییه تیکه ل به خه لک به.

هه ریه ک له م پینج حیکمه ته سی ئاستی هه یه: زیاده ره وی،

میانه ره وی، که مره وی، له هه موویاندا میانه ره وه و

هندروستی دنیا و دواړوژ به ده ستهینه.

۱۴۹

(لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا كِذَابًا)

له و به هه شته دا هیچ جوړه قسه یه کی پر و پوچ و درو و

ده له سه یه ک نایستن.

❀ ۱۵۰ ❀

له بیرتان بیت،

خوشبهختی مروث په یوهست نییه به پینگه و ماددیاته وه،
به لکوو خوشبهختی تهنها په یوهسته به ئه ندیشه و
بیرکردنه کانه وه.

❀ ۱۵۱ ❀

زور ئاکاتان له دله کان بیت،

چونکه هیچ شتیگ ئاسانتر له دل ناشکیت.

۱۵۲

دوو شت ئینسانیهت

له وجوودی ئینسانه کان له ناو ده بات،
 قسه کردن، له کاتیکدا که پتویسته بیده نگ بیت،
 بیده نگ بوون، له کاتیکدا که پتویسته قسه بکات.

۱۵۳

هموو حیکمه تی مروف

له دوو وشه دا کورت ده بیته وه:

صبر و نومید.

۱۵۴

مهولانای پومی

دهرباره‌ی پیغمبرایه‌تی پیغمبر (ﷺ) ده‌فرموویت:

به پیغمبربوونی پیغمبر (ﷺ) قیامت هستا، نه‌وان
هه‌لایان ده‌کرد که باسی قیامتیان له‌و ده‌پرسی، چونکه
نه‌و خوی قیامت بوو هه‌ستابوو.

هه‌روه‌ک ده‌لیت: ئایا ده‌شیت هه‌والی حه‌شر له‌ که‌سێک
بپرسی که نه‌و خوی بو‌خوی حه‌شره؟!

۱۵۵

(بَلِ اللَّهِ مَوْلَاكُمْ وَهُوَ خَيْرُ النَّاصِرِينَ)

به‌حه‌قیقه‌ت، خودایه دوست و پشت و په‌ناتان، هه‌ر نه‌وه
سه‌رخه‌رتان و هه‌ر نه‌ویشه‌باشترین پشتیوان و سه‌رخه‌ر.

❀ ۱۵۶ ❀

زەمەن
باشترین مامۇستايە،
بەلام ئەفسوس،
زۆربەى قوتاببەكانى دەكوژىت.

❀ ۱۵۷ ❀

لېزە رېق و خوشەويستى
وەك بەفرى بەر باران وان،
لەچاوترووكانىك جىگۈرېكى لەگەل يەكدى دەكەن!

❀ ۱۵۸ ❀

- ئایا خودات بینوووه؟

- بەلێ، زۆر

- کە ی؟

- ئەو کاتە ی دایپۆشیم و روژیدام و سهلامهتی کردم!

❀ ۱۵۹ ❀

نازیری مه دینه (ﷺ) دهفهرموویت:

له زمانتاندا گهرهنتی راست وتن و درۆ نهکردنم بدهتی،

منیش گهرهنتی بهههشتان پێ ددهم.

160

سهره کیتیرین و دلهره ژینترین په یامی مردنی هر خزم و
دوست و ئازیزکت، یانی دونیا ته واو ده بیت، یانی ته مهن
هه تا هه تای نییه، یانی توش دهریت، یانی هاکا توش بو
خزم و دوست و ئازیزانت بوو یته پند و په یام و نیشانه و
به لگه و ئایهت.

161

ته همیشه
چاودیری هه له یه کت بیه نه بیته دوو جار،
له بهر نه وهی ته نها یه کجار مافی هه له کردنت هه یه.

۱۶۲

مہموان دہزانن پوژیک دہمرن،
 بہلام ہیچ کھسیک باوہری پیناکات.
 ئەگەر باوہرمان پیدەکرد ئەوا رەفتاریشمان گۆرانکاری
 بەسەردا دەهات.

۱۶۳

نویژ و پوژوو
 گەرەن،
 بەلام خاوینکردنەوہ دل
 لە کبیر و حەسد و تەماع خیری زیاترە.

۱۶۴

[اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ قَلْبٍ لَا يَخْشَعُ]

خوایه گیان په نا به تو ده گرم له دلیک که خشوعی نه بی.

۱۶۵

ناوی (الغفور) گوناھان دادەپۆشیت،

واتە تۆماریان دەکات و دایانده پۆشیت،

ئەمە بۆ جۆریک لە گوناھ،

بەلام ناوی (العفو) گوناھەکە دەسپێتەو و تۆمارى ناکات.

مروڤى باوەردار بەهوى شەرمى لە خودا پىخوش نىيە
هەندى گوناھ لە لاپەرەى کردارەکانیدا تۆمار کرابىت، بەلام
گوناھە و ئەنجامیداو، بۆيە پەرورەدگارى بە ناوى (العفو)
لەگەڵ ئەو جۆرە گوناھانە مامەلە دەکات و لە دەفتەرى
کردارەکاندا دەیانسپێتەو و تۆماریان ناکات بۆ ئەو دەى
بەندەکەى شەرمەزار نەبىت.

177

(هُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ عَلَى عَبْدِهِ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ لِيُخْرِجَكُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَإِنَّ اللَّهَ بِكُمْ لَرَؤُوفٌ رَّحِيمٌ)

خوا ئەو زاتەيە ئايەتە پوون و ئاشكراكانى قورئان
دادەبە زىننيت بو سەر بەندەي خوئى،

تالہ تاریکیاں دہرتاں بھینت ویتاں ناو نور و
رووناکیہ وہ۔

بەراستى ئەو خاۋايە بەسۈز و مېھرىبانە بۇتان.

17V

مروقي رهشبين

له هره ده رفه ټينګدا گرفتنيک ده بينيت،

مروفي گه شيبينيش له هر گرفتېک ډه رڼه ټيک ډه ډوزيټه وه.

۱۶۸

شانازی مروقایه تی (ﷺ) دهفه رموویت:

هیچ شتیک لای خودا

هینده ی نزا و پارانه وه ریزلیگیراوتر نییه.

۱۶۹

ژیان

دووریانیکه هه موو ئەگه رهکانی به پروودا والایه. زانابین، یان
نه زان، به خته وه ربین، یان نیگه ران و پهریشان، چاکه کاربین،
یان خراپه کار، تو له سه ر دووریانه که وه ستاوی، بزانه
کامه یان هه لده بژیری، تو خاوه نی بریاری، توی زیانت
ده گوری بۆ به هه شت یان بۆ دۆزه خ. سه فه ریکی سه لامه ت.

۱۷۰

مرؤفی به میژ،

که سیکه نه چاوه پئی دهکات به خته وهری بکه ن نه ده هیلیت
به دبختی بکه ن.

۱۷۱

کورتی ژیان

بریتییه له م دوو پرسته یه:

چیژ وهرگرتن له پوژده خوشه کان و
صه بر گرتن له پوژده ناخوشه کان.

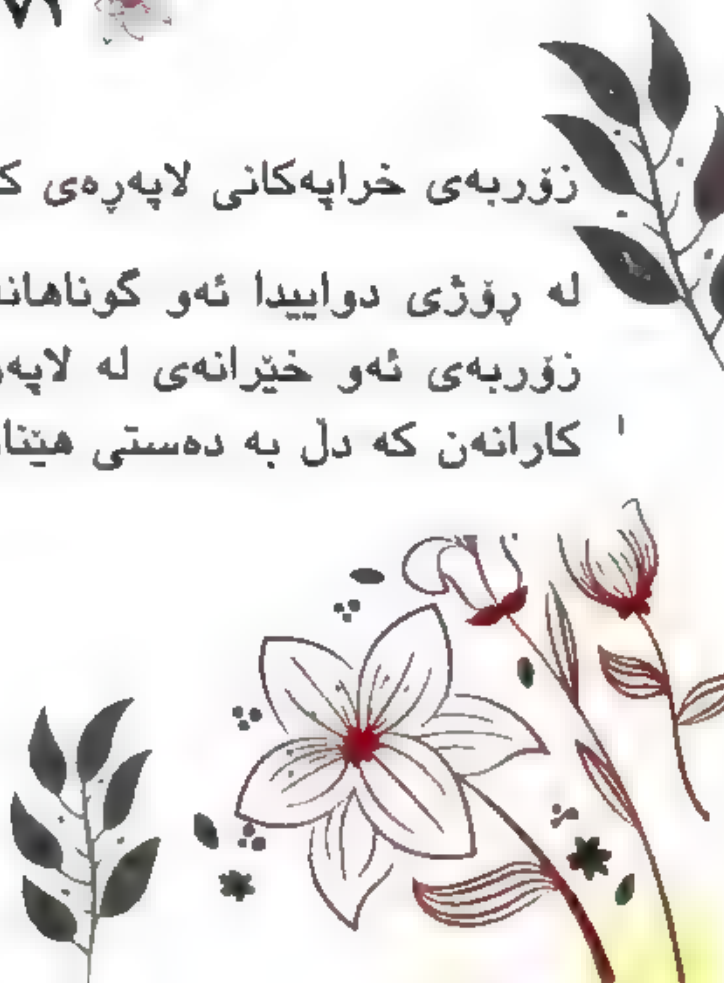

(قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ).

ئەي ئەوانەي زۆر گوناھتان تووشەتووهو بى تامتان
کردووه لەسەر پىچىدا، ھەرگىز لەبەزەيى و پەحمى خودا بى
ئومىد مەبن، دلنيا بىن كە خودا لە ھەموو تاوانەكان خوشدەبىت،
چونكە خودا بى ئەندازە لىئوردەو مېھرەبانە.

زۆربەي خراپەكانى لاپەرەي كرده وەكانت

له پوږی دواييدا نهو گوناهانان که زمان پنی کردوویت،
زوربهی نهو خیرانهی له لاپه په که تدا دهیبینییه وه نهو نهو
کارانن که دل به دهستی هیناون.

۱۷۴

سەرۋەرى مەرۋايەتى ( ) دەقەرموۋىت:
 ھەر كەس پىيخۇشە سەلامەت يىت
 با پابەند يىت بە بىدەنگبۇرنەۋە.

۱۷۵

خواناسىنك
 دەربارەى گوناھ قەرموۋى:
 لەزەتەكانيان پۇيشتن و سزاكانىشيان مانەۋە!

۱۷۶

زېر بۇ دەرکە وتنى حەقىقەتى دەبىي بخرىتە بەر ئاگر، مروفىش
تا نەكە ویتە تاو گرفته کانی ژيان و نه خوشی و ناخوشییه کان،
هم ناست و حەقىقەتى دەرناکه ویت، هم که موکوبی و
بیتهزی و لاوازییه کانی بۇ بەرجهسته نابن، هم نازانی چون
بەرەو بالایی و مروفیوون ههنگاو هه لگريت.

۱۷۷

قال رسول الله (ﷺ):

[الؤمن الذي يخالط الناس ويصبر على أذاهم خير من الذي لا
يخالط الناس ولا يصبر على أذاهم].

ئەو باوەردارەى کە تیکەلی خەلکان دەکات و ئارام دەگریت
لەسەر ئەو ناپەهەتی و ناخوشی و ئازارانەى کە لەلایەن
ئەوانەوه پێدەگات چاکترە

(لای خوداو خەلکەوه)

لەو باوەردارەى کە تیکەلی خەلک و کۆمەلگا ناکات و ئارام
ناگریت لەسەر ئەو ناپەهەتی و ناخوشی و ئازارانەى کە
لەلایەن ئەوانەوه پێی دەگات.

۱۷۸

قال رسول الله (ﷺ):

[أكثرُوا ذكرَ هَازِمِ اللذاتِ].

واته: خوشه ویست صهلات و سهلامی خودای له سهر بیت
ده فهرموویت:

زور بیرى هه للووشه رى خوشى و له ززهت
و ئاره زووه کان بکه ن که (مردنه).

۱۷۹

جاریکیان پیغه مبه رى خوشه ویستمان (ﷺ)

ئافره تیکی بینى منداله که ی به سنگى خوی وه نابوو شیرى پی
ده دا، خوشه ویستمان (ﷺ) به هاوه له کانى فهرموو: به رای
نیوه ئه و دایکه منداله که ی داویته ناو ئاگر؟

یتیان: ناوه لا نه خیر،

خوشه ویستمان (ﷺ) فهرمووی: ده ی رهحمى خودا بو
هنده کانى زور زیاتره له رهحمى ده و دایکه بو منداله که ی.

۱۸۰

هیچ شتیک له‌وانه‌ی که دواتر پاداشت و سزا و به‌هه‌شت
و دوزه‌خیان له‌سهره، زووتر له‌چاره‌نووسی مروڤ
نه‌نوسراون،

به‌لکو مروڤ به‌عقل و وشیاریی خوی،

به‌ئیختیار و ئیراده‌ی خوی، به‌قه‌ول و فیعل و هه‌لویسته‌کانی
خوی چاره‌نووسی خوی له‌قیامه‌تا دیاری ده‌کات، ئیمان
به‌ئینیت و باشه‌بکات ده‌چیته‌به‌هه‌شت و کوفرو خراپه‌ش
بکاته‌مه‌نه‌جی حه‌یاتی ده‌چیته‌دوزه‌خه‌وه.

۱۸۱

منداله‌کانت به‌و تینگه‌یشتنه‌وه فیر بکه

دین هه‌ر ته‌نها نویژ و پوژوو نییه،

ته‌نها ریش و حیجاب نییه،

وتاریک نییه له‌مزگه‌وته‌کان!

فیریان بکه و تییان بگه‌یینه‌ دین؛ ژیانه، ره‌وشته، مامه‌له‌ی
چاک و جوانه له‌گه‌ل خه‌لکی.

۱۸۲

مرۆفی موسلمانان

رؤژانه له نوێژدا سوپهتی (الفاتحه) دهخوینیتهوه:

(الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ).

خودا خاوهنی سهرتاپای جیهانه و پادشاو سهرداری رۆژی
قیامهته، بهلام لهوئیوهندهدا خۆی دهناسینێ به (الرحمن
الرحیم).

ناوی (الرحمن) واتا خودا سهرتاپای پهحمهته و پراوپره له
پهحمهت.

ناوی (الرحیم) واتا جهوههری پهحمهتی تیدا بوته خهسلهتی
همیشهیی، پهحمهتی لی دهباریت و پهحمهتبهخشی
بهردهوام و نهپراوهیه. خودا ههمووی پهحمهتهو دارای
تهواوی پهحمهتهو همیشه پهحمهتبهخشه و له کۆی نهو
کردارانهی ئهنجامی دهات. پهحمهتی تهوههری سههرکی
و بنچینهیه. پهحمهتی خودا ههموو مهخلوقاتی خۆی
داپۆشیوهو به پهحمهتی نهو دهژین و بهردهوام دهبن ژیان.

۱۸۲

پیغمبه‌ری ئازیزمان (ﷺ) ده‌فرموویتی:

باوه‌رداری ته‌واو ئه‌و که‌سه‌یه که‌ه‌موو خه‌لکی له‌مال و گیانیان لیتی ئه‌مین و پارێزراوبن، کۆچەر(موهاجیر) یش ئه‌و ئه‌و که‌سه‌یه که‌ه‌له و گوناهاان جی ده‌هیلێ و کۆچیان لی ده‌کات.

۱۸۴

پیغمبه‌ری ره‌حمه‌ت (ﷺ):

له‌خودی خۆیدا هه‌موو چاکه‌ و ئاکاره‌ به‌رزه‌کانی له‌خوگرته‌وه، ئه‌گه‌ر ئه‌م دونیایه‌ی شه‌ره‌فمه‌ند نه‌کردایه، ئه‌وا تا قیامه‌ت مرقایه‌تی له‌نیو سته‌م و درنده‌یی و ته‌نیایدا ده‌مایه‌وه و لاوازه‌کانیش ده‌بوونه‌ دیل و به‌نده‌ی به‌هیزه‌کان، خراپه‌یش هه‌ر سه‌رکه‌وتوو ده‌بوو به‌سه‌ر چاکه‌دا، هه‌میشه‌ سته‌مکاران و مله‌ور و به‌دکارانیش حوکمی دنیایان ده‌کرد.

۱۸۵

پرسىار كرا لە پىڤەمبەرى ئازىزمان (ﷺ):

چىيە ئەو شتەى كە زۆرتىرىن خەلكى دەباتە بەهەشتەو؟

سەرورەرمان (ﷺ) وەلامى دايەو و فەرمووى: خۇپارىزى
لەگوناه و ترسان لە خودا و پەوشت جوانى.

۱۸۶

هەر كەسىك

باسى ئيمان و ئەخلاقى بۆ كردى،

بەلام لە ژيان و پەيوەندىيەكانى عەمەلى صالح بوونى نەبوو.

ئەتۆ باوەرى پى مەكە و هىچى لىي وەرەگرە.

پووناکی چاوه کانمان (پەننەم) دەفەرموویت:

خۆپاریزی بکەن لەستەم و زۆرداری و خواردن و دەست
دریژی کردنە سەرماڵ و مافی خەلکی، چونکە ستەم
تاریکایی و

(مایە تاریک بوونی دل و چارەنووسە) لەپوژی دوايیدا،
هەروەها خۆپاریزی بکەن لە چرووکی و پەزلی و پێدیی،
چونکە بەراستی نەتەو و گەلانی بەر لەئێوەی بەهیاکەت
و تیاچوون دا، وای لێ کردن لەناو خۆیانت خۆینی یەکتەر
پێژن و حەرامەکانی نێوانیان (لەگیان و مال و نامووس)
مەلال بکەن.

قال رسول الله (ﷺ):

[إن المؤمن ليدرك بحسن خلقه درجة الصائم القائم].

پووناکی دل و نووری چاوه کانمان (ﷺ) دهفه رموویت:

بئ گومان و زۆر به دنیاییه وه ئیماندار به هۆی رهوشتی
جوانییه وه دهگاته پله و پایه ی ئه و که سه ی که هه می شه
به پۆژووه و، به هه می شه ش شه و بیداره و

(شه و نوێژ دهکات).

سو پاسگوزاری و شوکرانه بژیری درووست و تهواو،

به ته نیا به دل و زمان نییه،

به لکوو هی کرداری شه.

۱۹۰

نہوانہی دہیانہوی مہزن بن،

دلگورہ و دہروونبالا بن.

نموونہیہکی چاک و جوان بن بۆ مرووقہکان،

پیویستہ خہم و بیتاقہتی تیپہپرینن و

لہہر پیشہاتیکی ناخوش تہواو پھیامدارانہ و ئیماندارانہ
مامہلہ بکەن.

۱۹۱

لہہر کاتیک و لہہر شویتیک،

بۆ ہەرکەس و ہەرشتیک،

ناراستیی مہلئ و راستگۆ بہ.

بہمہ دہبیتہ جیگای متمانہی زۆری خەلکی و

خۆشەویستی دلایان.

۱۹۲

قال رسول الله (ﷺ):

[من بحرم الرفق بحرم الخير]

پیغه مبهری نازیرمان (ﷺ) دهفه رموویت:

هه رکهس بی بهش بیت له ناسکی و نهرم و نیانی، بی بهشه
له خیر و چاکی.

له بنه رهدا بی بهش بوونه که دهستی کهسه که خوی تیدایه،
واته خوی له تهواوی ئه و شتانه دوورخستوته وه که مایه ی
دلنه رمیین مروقه کان،

به نمونه

قورئان خویندنی بهردهوام، زیکری زوری گهرم و گهشی
به دل و دهروون، بیرکردنه وه له مردن و پوژی دوایی و
لی پرسینه وه، رشتنی فرمیسی گونا له ترسی خودا، نان
خواردن له گهل هه ژاران و دهست هینان بهسه ریه تیمان و
به هاناوه چوونیان.

❁ ۱۹۳ ❁

دلڻڪ پڻڪهاتهي له سهر نه رم و نياني و،
پڻڪهاتهي له مهه بهت بيت،
له سازگاري خوي ناکه وي!

❁ ۱۹۴ ❁

ٺه وهنده ٺه مين بوو (ﷺ)،
ٺه وهتا کاتيڪ ٺا فريڪ مندا له کي بانگ ده کرد، تو وه ره
بزانه چيت ده ده مي!
يه کسهر لي ده پرسی ده تويست چي بديتي؟ ٺا فري ته کيش له
وه لامدا ده ليت
ٺه ي پيغه مهري خودا (ﷺ)، به نياز بووم هه ندي خور ماي
بده مي. له به رام بهر ٺه مه دا
خوشه ويستان (ﷺ) ده فري مو ويت:
ٺه گهر هيچ شتيڪ پي نه بو وايه بيده يتي، ٺه وا دروت له گه لدا ده کرد.

۱۹۵

بۇچی يەكېك لە ناوہ بەرز و موبارەكەكانی خودای گەرە
(المؤمن) ؟

بىگومان لەبەر ئەوەیە كە ئەو زاتە سەرچاوەی دنیایی و
ئارامی و متمانەيە. وە ھەر ئەویش دنیایی و ئارامیمان پێ
دەبەخشیت. ھەمیشە دنیایی و ئارامی لەووە، تەوێك تەوێك
یان لە شێوەی تاقگەدا بەرەو ئێمە بەخوێ دیت.

۱۹۶

زەمەن پیر دەبێت و بەسالادەچیت.

ھەر وەك چۆن فېكر و بۆجوونیش پووج و نابوود دەبن و
لە بەھا دەكەون.

كەچی پێغەمبەری ئازیزمان (ﷺ) بە وینەى ئەو خونچەيەى
كە پوژ دواى پوژ ئالتر و پاراوتر دەبێ، ھەمیشە لە
نوێبونەووەدایە.

۱۹۷

(لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي كَبَدٍ)

واته: سویند به وانه، به حهقیقهه ئیمه ئینسانمان لهجورهها
پهنج و ئازاردا دروست کرد، هر لهو کاتهوه که گیان
دهکری به بهریا تا دهمری هر له نارچهتی و پهنج دایه.
کهوابوو توش ئارامت هه بیته له سهه گری و قورتهکانی
ژیان و له پریگهی دهعهوه و بانگه وازه که تدا.

۱۹۸

هه رکات مروفت

له خهه و ئازار و دهردیسههری و

تاقیکردنهوه دابری،

مانای نهوهیه له ئیمان و مروقیوونت دابری.

❁ ۱۹۹ ❁

ژیان چه قی گه ردوونه،

مرؤف چه قی ژیان،

دل چه قی مرؤفه،

ئیمان و ئه خلاقیش چه قی دلن.

❁ ۲۰۰ ❁

ههنگی ئیمان،

له سه ر گولی دل نه بیت

نانیشیته وه.

۲۰۱

بۇ جوانى

پىياو سەيرى پروخسارى ئافرەت دەكات و
ئافرەتیش سەيرى رەوشت و كەسايەتى پىياو.

۲۰۲

دایىك،

بە رەخمترین و

بى بەرژەو ەندىترین مەخلووقى خودايە.

❁ ۲۰۳ ❁

دروود و سه لاوات ناردن

بۆ ئەو زاتە پیرۆزە (ﷺ)،

نیشانەى ئەوەیە تۆ پیسکە نیت، بى وهفا نیت، سپله نیت.
چونکه (البخيل) پیسەکهى تەواوه، پیسکەترین مروڤه له سهەر
پرووی زهويدا.

❁ ۲۰۴ ❁

دهزانی بۆ دواى دهخات؟

چونکه تۆى خوشدهوئ.

حهز دهکات له سهەر خهت بیت،

پووت لهو بیت و زۆرتیرین ماوه بمینیتهوه،

چونکه تۆى خوشدهوئ،

حهز دهکات پرووی تیبکهیت.

لینى بپارێتتهوه.

ئەو، خودایه.

۲۰۵

(وَأَمْرُهُمْ شُورَىٰ بَيْنَهُمْ)

ئەو كەسەى راويژ دەكات زيانمەند نايتت:

گەر تۆ سىئوكت پى بى و منىش سىئوكت پى بيت،

ئالوگورىيان بىكەين،

ھەريەكەمان يەك سىئومان لە لايە،

بەلام گەر تۆ بىرۆكەيەكت لە لا بى و منىش بىرۆكەيەكم لە

لا بيت، ئالوگورىيان بىكەين ھەريەكەمان دوو بىرۆكەمان لە لايە.

٢٠٦

نيوهی ئيمان بریتیه له (صبر)

و نيوهكهی ترى بریتیه له (شكر)^(١)

روژووش نيوهی (صبر)ه:

(والصومُ نصفُ الصَّبرِ)^(٢)

كهوابوو روژوو چارهكهی له ئيمان،

هه ر به و جوړهیه، ئيمان كه بریتیه له پایه ی یه كه می ئیسلام
(أشهد أن لا إله إلا الله وأشهد أن محمداً رسول الله) چوار چارهكه^(٣).

روژ و چارهكیك و نویژ و زهكات و هه ج سێ چارهكهی ترى
ئيمان،

ئهم چوار چارهكه دوانیان ئارامگرتن (صبر) تياندا زاله، ئهوانهش
بریتین له نویژ و روژوو، دوانیشیان شوكر تیاياندا زاله،

چونكه له دهوله مهندي و هه بوونه وه ئه نجام ده درین، ئه و
دوانهش بریتین له زهكات و هه ج.

(١) (عبدالله بن مسعود) دهلیت: الايمان نصفان: نصف صبر ونصف شكر.

(٢) أخرجه الترمذي (٣٥١٩)، وأحمد (٢٣١٣٩)، والدارمي (٦٨٠).

(٣) پیشینی چاکان کووهنگن له سه ر ئه وهی ئيمان به کاری چاکه زیاده
زهكات.

۲۰۷

پنجه مبهری نازیزمان (صلی الله علیه وسلم)

له سوژده کانیدا ئەم دوغای ده خویند:

(اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذَنْبِي كُلَّهُ، دِقَّةً، وَجِلَّةً، وَأَوَّلَهُ وَآخِرَهُ وَعَلَانِيَتَهُ
وَسِرَّتَهُ).

خودایه له هه موو گونا هم خوشبه،

بچووک و گه وره ی،

یه که مین و دوا هه مین،

هه شکرا و شاراو ه ی.

(صحیح مسلم).

۲۰۸

دەبن ئەو مەرۋقە چەند دلخۇش بىت بە حوكمى ھەتاهەتايى
بەندىخانەى بۇ براۋەتەۋە، رۇژىك بەرپۈەبەرى بەندىخانە
بانگى دەكات و پىي دەلى:

سەرۋكى ولات فەرمانى لىخۇشبوونى بۇ دەرکردى، تو
ئازادى؟! گرتنى مانگى رەمەزان لىخۇشبوون و لىبوردنى
پەرۋەردگارە بۇ بەندەكان، ئازادبوونە لە بەندىخانەى
حەزەكان و بەندىخانەى دنيا، رزگاربوونە لە بەندىخانەى
ھەتاهەتايى دۆزەخ، خودا لىمان قبول بفرموى و لە ئاگر
ئازادمان بكات.

۲۰۹

(وَأَنْ تَصُومُوا خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ)

ئەگەر دەزانن، بەرۋزوو بن باشتىرە بۇ ئىيۈ

چەند جۈرىك پۇژوومان ھەيە:

رۇژووى رۇخ: كورتىبونەھى ھىوا و ئاۋاتى دوور و درىژە
لە دنيا.

رۇژووى دل: پاكىبونەھە و زىادىبونى تەقۋايە.

رۇژووى ئەقل: بىرىنى خەيال و ۋەھم و بىرى خراپە.

رۇژووى نەفس: گرتنەۋەيەتى لە ھەزەكان.

رۇژووى زمان: بىتەنگىيە.

رۇژووى ئەندامەكانى جەستە دوورخستىنەۋەيانە لە گوناھ

۲۱۰

دەلەن پىاويك بەردەوام دوعاى دەکرد بۇ ئەوھى خودا
 كۈمەكى بىكەت، شەويك لە خەوتدا رۇشنايىيەكى پىنى، پىنى
 وت: داواى چى دەكەي؟ ئەويش وتى: دەمەوي يانەسىب
 بىمەوھ و بۇم دەربچىت، رۇشنايىيەكە پىنى وت: باشە، پىاوەكە
 ماوھىيەكى زۆر چاوەروان بوو، دەركاى لى نەكرايەوھ و بە
 مەرامى خۇي نەگەيشت، شەويكى تر بە خزمەتى گەيشتەوھ
 و پىنى وت: بۇ دەستە لى بەردام، بۇ بەلینەكەت نەبردە سەر،
 بۇچى يانەسىبەكەم بۇ دەرنەچوو؟! ئەويش پىنى وت: نەزان،
 تر هېشتا بلىت نەكړيوھ تا يانەسىبەكەت بۇ دەربچىت.

(وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ)

پاداشتى باش و براوھو سەرکەوتن بۇ تەقوادارانە،
ئەوانەى خۇپارىزن لەخراپەكارىي و بەھىزن بۇ ئەنجامى
چاکەكارىي.

تەنیا حاجى | *Tanya Haji*

public channel

Description

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

♥ چەنالىك تاييەت بە كتيب و بابەتى جياواز ♥

ئەم كتيبە لەلايان سارا نامىق كراوہ بە pdf
يئويستى بە دوعايە دوعاى خيىرى بۇ بكن

چەنال

<https://t.me/tanyahaji7>

بۇ راوبۇچون و پسيار بۇ كتيب مەينيرە ↓

@tanyahaji22

ئەكاونت ↓

<https://linktr.ee/tanyahaji22>

t.me/tanyahaji7

Invite Link

دلت خوش بېت ان شاء الله
 دوودل مه به،
 پېنج و دوو رۆژيکه دونيا، نه يگوزه ريښت...
 رازي به،
 سوپاسي خودا بکه،
 نارامگر به،
 دوعا بکه،
 پارانه وه، ته نها ريگه ي نارامي و دلته وايي تويه.

نازيرى من خودايه

«وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ»

هرگى نېرامم سېلخ

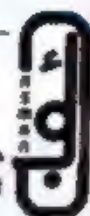

نرخ: 5000

ناوهندي ئاسمان

بۇ چاپ و بلاوكر دنه وه

ههولير - پشت پاريزگا - بازارى كتيپرشان 0750 42 42 101 ■
 ■ NAWANDI ASMAN : ناهندي ئاسمان :

TANYA HAJI | تہ نیا حاجی

چہ نائی تہ نیا حاجی لہ تیلیگرام
گہ ورہ ترین چہ نائی کتیب و
پہرہ ردهی و تہ ندر ووستی و
سیمینار و روشنبیری و
گہ شہ پیدان

tanyahaji7

